

Document 01

-

20220831 Stavaza MVP.msg

Van: [Sicking, S. \(Rechtbank Oost-Brabant\)](#)
Aan: [Koek, M.W. \(Hof Den Haag\)](#); [Naves, H.C. \(Rvdr "s-Gravenhage\)](#)
Cc: [5.1\(2\)e \[REDACTED\] \(Rvdr "s-Gravenhage\)](#); [5.1\(2\)e \[REDACTED\] \(Rvdr "s-Gravenhage\)](#)
Onderwerp: 20220831 Stavaza MVP
Datum: vrijdag 2 september 2022 13:26:21
Bijlagen: [20220831 Stavaza MVP.docx](#)

Marieke, Henk,

Met grote complimenten aan [5.1\(2\)e \[REDACTED\]](#) en [5.1\(2\)e \[REDACTED\]](#) en de leden van het programmateam stuur ik jullie bijgaand memo, waarin de stand van zaken van het programma Meer en Verantwoord Publiceren uit de doeken wordt gedaan. De heel korte samenvatting van dit memo is:

- de stuurgroep heeft ingestemd met het vaststellen van de veranderopgave, verwoord in het memo.
- we richten ons eerst op de circa 236.000 uitspraken waarin de rechtspraak jaarlijks een volwaardig uitspraakdocument oplevert (nota bene: van de circa 1,4 mio zaken die we als rechtspraak jaarlijks behandelen doen we de helft af met een uitspraak en de helft zonder uitspraak; van de 736.000 zaken met uitspraak zijn er 236.000 op schrift gesteld met een geïndividualiseerde motivering; dat is de vijver waarin we traditiegetrouw vissen bij het publiceren en daar richten we ons nu dus eerst op; de andere uitspraken komen ook, maar later).
- Nog dit jaar hopen we een ontwerp voor het uitspraakdocument en voor het werkproces op te leveren; in 2023 kunnen we dan aan de slag met het ontwerp en de realisatie van de IV-middelen en de organisatie.
- Dat IV-landschap is wel een dingetje: het betrokken applicatielandschap is in kaart gebracht en kent zo'n slordige vijftig applicaties die in meer of mindere mate geraakt worden door dit programma/waar het programma mee te dealen heeft.
- Ook de organisatie behoeft aandacht, want het werkproces is nu over veel functionarissen en gremia versnipperd. Een centrale eenheid, ten minste tbv expertise en ondersteuning, lijkt noodzakelijk.

Als jullie naar aanleiding van deze terugkoppeling vragen hebben of behoefte hebben aan een gesprek hierover hoor ik dat graag. Dit memo zal ook worden gebruikt voor een terugkoppeling aan de diverse achterbannen van de leden van de stuurgroep (PRO, KPO, SBO, GLO, IVO, bureau raad en LDCR).

Per afzonderlijke mail stuur ik Marieke de op basis van dit memo aangescherpte tekst voor de uitvoeringsagenda.

Groet,
saskia

Document 02

-

**20220831 Stavaza
MVP.docx**

aan Henk Naves, Marieke Koek
cc Saskia Sicking
van 5.1(2)e, 5.1(2)e
doorkiesnummer 06-5.1(2)e
datum 31 augustus 2022
onderwerp Stavaza Programma Meer en verantwoord publiceren

Memo

Dit memo geeft in het kort de stand van zaken weer van het programma Meer en verantwoord publiceren.

Veranderopgave

Het programmateam heeft zich het afgelopen half jaar gericht op de definitie van het programma: wat gaan we op welke manier doen? Er is gestart met het verkrijgen van inzicht in de behoefte van interne en externe gebruikers aan rechterlijke uitspraken en het vergaren van kennis over de huidige (interne) werkprocessen, het applicatie- en informatielandschap en de bestaande knelpunten daarin. Daarnaast is gezocht naar heldere definities van termen die bij het stellen van doelen niet kunnen ontbreken. Het programmateam heeft daarbij het geheel van publiceren van uitspraken bekeken inclusief het concipiëren en raadplegen van uitspraken. Voor de geïnteresseerde lezer is in de bijlage een minimale samenvatting opgenomen van de inhoudelijke resultaten van deze definitiefase.

Op basis van de analyse van de huidige situatie en de eerder vastgestelde ambitie van het programma, is de veranderopgave van het programma geformuleerd:

1. Organisatiebreed aanvaarden dat het publiceren van uitspraken een kerntaak van de Rechtspraak is.
2. Helderheid over welke afdoeningen we als een uitspraak beschouwen (en dus onderdeel van de veranderopgave is) en wat per type uitspraak een logische publicatievorm is.
3. Voldoen aan de kwaliteitseisen die de interne en externe gebruiker stellen aan het product 'gepubliceerde uitspraak' en de vindbaarheid daarvan.
4. Meer publiceren met zo min mogelijk inspanning van de organisatie door een efficiëntere en effectieve inrichting van proces en organisatie, de inzet van technologie en het leren van internationale *best practices*.
5. Verantwoord publiceren door meer publiceren met afdoende risicoborging van privacy van betrokkenen (inclusief eigen medewerkers), profileren van rechtbanken, rechters en professionele procesdeelnemers en een (wettelijke) regeling die duidelijkheid schept over publicatie.

Het programma Meer en verantwoord publiceren kiest voor een aanpak waarmee deze veranderopgave geleidelijk wordt gerealiseerd. In de eerste fase is de ambitie beperkt tot de publicatie van alle uitspraken met een geschikt uitspraakdocument met minimale kwaliteitseisen.

Op 29 augustus 2022 heeft de stuurgroep Meer en verantwoord publiceren commitment gegeven op de veranderopgave en de daarbij voorgestelde aanpak. Het programmateam zal nu de eerste stappen gaan zetten in de uitvoeringsfase.

datum 31 augustus 2022
onderwerp Stavaza Programma Meer en verantwoord publiceren
pagina 2 van 4

Wetgevingstraject gestart

Parallel aan de definitie van het programma, zijn de eerste stappen gezet in de verkenning van de benodigde wetgeving en richtlijnen. Samen met het departement is gewerkt aan het integrale afwegingskader voor de wettelijke regeling publicatie rechterlijke uitspraken. Onze behoefte aan de wettelijke regeling wordt gesteund en eerder heeft de Minister in antwoord op Kamervragen positief gereageerd.

Financiering

De financiering van het programma loopt via de uitvoeringsagenda. Daarin is het programma Meer en verantwoord publiceren opgenomen met een budget voor 2023 van in totaal 4.1 miljoen euro, voor 2024 van 3,2 miljoen en in 2025 e.v. structureel 990K.

Communicatie

- De stuurgroepleden informeren als ambassadeurs van de verandering het eigen gremium (PRO, KPO, GLO en SBO) over het programma met behulp van de tekst in deze stand van zaken.
- Medio oktober stuurt de Minister een Kamerbrief over het publiceren van uitspraken. De strategisch Raadsadviseur is daarover in overleg met de beleidsmedewerker DGRR.
- Het programma heeft een eigen plek op Intro ((prim.) 5.1(1)b (subs.) 5.1(2)h).

datum 31 augustus 2022
onderwerp Stavaza Programma Meer en verantwoord publiceren
pagina 3 van 4

Bijlage Samenvatting inhoudelijke resultaten definitiefase programma

De Rechtspraak heeft de ambitie om tot een zo hoog mogelijke publicatiegraad van uitspraken te komen om te voldoen aan het openbaarheidsbeginsel. Het programma Meer en verantwoord publiceren realiseert de juridische, organisatorische en technische fundamenteën voor deze ambitie.

Huidige situatie

Op dit moment worden ongeveer 45.000 uitspraken per jaar gepubliceerd. De publicatiegraad is afhankelijk van de gebruikte definitie: per 1,4 miljoen zaken, per 736.000 uitspraken of per 236.000 uitspraken met een uitspraakdocument. Vastgesteld is dat de totale verzameling zaken verre van homogeen is en dat een beter onderscheid gemaakt dient te worden tussen de verschillende manieren van afdoen van zaken en de eventuele bijbehorende publicatievorm. Een onderscheid dat van invloed zal zijn op de publicatiegraad.

Externe gebruikers als praktijkjuristen, uitgevers en journalistiek zijn blij met de publicatie van maatschappelijk en/of juridisch relevante uitspraken. De publicatie van uitspraken lijkt vooral een aanbodgestuurd proces. Met name de wetenschap, de wereld van de legal tech, maatschappelijke organisaties en de journalistiek stellen hun werk niet goed te kunnen doen omdat te weinig (gegevens over) uitspraken gepubliceerd worden en omdat de kwaliteit van de gepubliceerde uitspraken te wensen overlaat.

Rechtspraakmedewerkers gebruiken uitspraken voor juridisch-inhoudelijke vergelijking, maar ook voor het vinden van een (tekstuele) basis voor het opstellen van nieuwe uitspraken. Ze gebruiken daarbij vaker het e-archief dan Rechtspraak.nl omdat daar simpelweg meer zaken in staan. Net als de externen vinden de internen dat de kwaliteit van de metadata te wensen over laat. De inhoudsindicatie voorop.

De werkprocessen van concipiëren, publiceren en raadplegen verschillen sterk tussen en binnen de verschillende rechtsgebieden, gerechten, afdelingen en teams. Gegevens die binnen een proces of stap zijn ontstaan en vastgelegd, zijn vaak niet beschikbaar voor het vervolgproces of de vervolgstap. Een gegeven moet daardoor vaak één of meerdere keren handmatig worden opgevoerd. De meeste stappen binnen de werkprocessen van het concipiëren en het publiceren van uitspraken vragen veel (handmatig) werk van de medewerker.

Kijkend naar het IV-landschap kan vastgesteld dat het concipiëren door een grote diversiteit aan applicaties ondersteund wordt, die hetzelfde resultaat bieden. Gegevens die in de primaire processystemen (PPS'en) en bij het concipiëren ontstaan, moeten bij het bewaren en publiceren van de uitspraak grotendeels opnieuw handmatig als metadata opgevoerd worden. Daarnaast zijn veel facultatieve metagegevens wel binnen het proces bekend, maar worden niet vastgelegd bij de uitspraak en zijn dus niet beschikbaar bij het zoeken en raadplegen. Er zijn verschillende plaatsen waar schriftelijke uitspraken kunnen worden opgeslagen (netwerkllocatie, Sharepointbibliotheek, ECLI-database, Rechtspraak.nl-database) en één schriftelijke uitspraak kan op meerdere plaatsen opgeslagen zijn. Algemeen kan geconcludeerd worden dat in de verschillende processtappen nog veel handmatig

datum 31 augustus 2022
onderwerp Stavaza Programma Meer en verantwoord publiceren
pagina 4 van 4

werk wordt verricht en dat de schriftelijke uitspraak en de daarbij behorende (meta)gegevens niet soepel door het proces stromen.

De Rechtspraak beschouwt het publiceren van uitspraken niet als één van haar primaire taken. Tijdgebrek wordt genoemd als voornaamste reden dat bepaalde uitspraken soms niet gepubliceerd worden terwijl dat op basis van de selectiecriteria wel zou moeten. Er zijn verschillen in de wijze waarop de publicatie van uitspraken binnen de verschillende gerechten, en teams binnen die gerechten, is georganiseerd. Hierdoor ontstaan ook verschillen in de verzameling uitspraken op Rechtspraak.nl zonder dat de gebruiker zich dat realiseert.

De huidige versnippering van expertise inzake het publiceren van uitspraken maakt de huidige praktijk kwetsbaar en zorgt voor onvoldoende specialisatie die nodig is voor een adequate publicatie.

Er bestaat een aantal (wettelijke) grondslagen dat een relatie heeft met de publicatie van rechterlijke uitspraken. Strikt genomen betreffen de grondslagen evenwel de behandeling en de openbaarheid van de uitspraak, de toegang tot documenten en de toegang tot te hergebruiken (rechterlijke) documenten. Er wordt nergens specifiek verwezen naar het publiceren van uitspraakdocumenten.

Hiernaast hebben het opstellen, het beheer en het onderhoud van de selectiecriteria voor het publiceren van uitspraken een wankel juridische basis.

Ambitie

De Rechtspraak heeft de ambitie om tot een zo hoog mogelijke publicatiegraad van uitspraken te komen. De omvang en kwaliteit van de publicatie wordt voor een belangrijk deel bepaald door het concipieerproces. Het programma richt zich daarom op dat deel van het proces, maar daarnaast ook op het publiceren en raadplegen van uitspraken. De behoefte van de in- en externe gebruiker is daarbij leidend. De concipiënt wordt waar mogelijk ontlast, de gebruiker van de uitspraken databank wordt ondersteund en de mogelijke nadelige gevolgen van een hogere publicatiegraad worden weggenomen of verkleind.

Op dit moment kost het publiceren van een uitspraak circa € 55. Als we alle uitspraken en overige afdoeningen zouden willen publiceren zou dat de Rechtspraak circa € 70 Mio per jaar kosten. De kosten voor publicatie zullen drastisch naar beneden moeten (tot circa € 4 à € 5 per uitspraak) wil de Rechtspraak haar ambitie waarmaken. Zo'n verlaging van kosten betekent dat het programma nadrukkelijk op zoek moet naar innovatieve oplossingen. Die kunnen liggen in technologie (met name geautomatiseerd metadatering en pseudonimisering) maar ook in herontwerp van werkprocessen en de wijze van organiseren.

Veranderopgave

Om vanuit de huidige situatie de ambitie te realiseren, is de veranderopgave geformuleerd zoals die op de eerste pagina van dit schrijven is opgenomen. Met het commitment van de stuurgroep op zak, is het programma gestart met de activiteiten die in 2022 leiden tot een ontwerp van het uitspraakdocument en het werkproces. Deze beide ontwerpen leggen de basis voor het ontwerp en de realisatie van ondersteunende IV-middelen en de organisatie. Verwacht wordt dat het programma daar begin 2023 mee start.

Document 03

-

Besluitenlijst stuurgroep MVP.pdf

#	datum SG	omschrijving stuurgroepbesluit
1	08-06-22	De stuurgroep is akkoord met voorgestelde aanscherping van de opdracht. Daarbij is aangemerkt dat de definitie van het woord 'uitspraak' volgt uit de definitiefase.
2	08-06-22	De stuurgroep heeft haar commitment uitgesproken op het plan van aanpak.
3	08-06-22	De stuurgroep is akkoord met volgende (praktische) afspraken: - Stuurgroepoverleggen vinden eens per zes weken plaats. - Stuurgroepoverleggen zijn digitaal, via Teams. - Voorstel voor agendapunten kunnen vooraf aangeleverd bij 5.1(2)e . - Agenda en stukken worden via Ibabs aangeboden. - Verslaglegging verloopt via actie- en besluitenlijst. - Indien het stuurgroeplid verhinderd is, zorgt hij/zij voor een vervanger vanuit het eigen gremium. - Terugkoppeling aan opdrachtgevers Henk Naves en Marieke Koek verloopt via Saskia Sicking.
4	29-08-22	De stuurgroep heeft haar commitment uitgesproken op het Plan van aanpak v2.0 dat is bijgewerkt met de veranderopgave, de opdrachten voor de uitvoeringsfase en de begroting. Daarmee heeft de stuurgroep de start van de uitvoeringsfase geautoriseerd.

Document 04

-

**20220912 Stavaza
MVP.docx**

aan PRO, KPO, SBO, GLO en CvA
van Stuurgroep programma Meer en verantwoord publiceren
datum 12 september 2022
onderwerp Stand van zaken programma Meer en verantwoord publiceren

Memo

Dit memo geeft in het kort de stand van zaken weer van het programma Meer en verantwoord publiceren.

Veranderopgave

Het programmateam heeft zich het afgelopen half jaar gericht op de definitie van het programma: wat gaan we op welke manier doen? Er is gestart met het verkrijgen van inzicht in de behoefte van interne en externe gebruikers aan rechterlijke uitspraken en het vergaren van kennis over de huidige (interne) werkprocessen, het applicatie- en informatielandschap en de bestaande knelpunten daarin. Daarnaast is gezocht naar heldere definities van termen die noodzakelijk zijn bij het stellen van doelen. Het programmateam heeft daarbij het geheel van publiceren van uitspraken bekeken inclusief het concipiëren en raadplegen van uitspraken. Voor de geïnteresseerde lezer is in de bijlage een minimale samenvatting opgenomen van de inhoudelijke resultaten van deze definitiefase.

Op basis van de analyse van de huidige situatie en de eerder vastgestelde ambitie van het programma, is de veranderopgave van het programma geformuleerd:

1. Organisatiebreed aanvaarden dat het publiceren van uitspraken een kerntaak van de Rechtspraak is.
2. Helderheid over welke afdoeningen we als een uitspraak beschouwen (en dus onderdeel van de veranderopgave is) en wat per type uitspraak een logische publicatievorm is.
3. Voldoen aan de kwaliteitseisen die de interne en externe gebruiker stellen aan het product 'gepubliceerde uitspraak' en de vindbaarheid daarvan.
4. Meer publiceren met zo min mogelijk inspanning van de organisatie door een efficiëntere en effectieve inrichting van proces en organisatie, de inzet van technologie en het leren van internationale *best practices*.
5. Verantwoord publiceren door afdoende risicoborging van privacy van betrokkenen (inclusief eigen medewerkers), van profileren van rechtbanken, rechters en professionele procesdeelnemers en door een (wettelijke) regeling die duidelijkheid schept over publicatie.

Het programma Meer en verantwoord publiceren kiest voor een aanpak waarmee deze veranderopgave geleidelijk wordt gerealiseerd. In de eerste fase is de ambitie beperkt tot de publicatie van alle uitspraken met een geschikt uitspraakdocument met minimale kwaliteitseisen.

Op 29 augustus 2022 heeft de stuurgroep Meer en verantwoord publiceren commitment gegeven op de veranderopgave en de daarbij voorgestelde aanpak. Het programmateam zal nu de eerste stappen gaan zetten in de uitvoeringsfase.

datum 12 september 2022
onderwerp Stand van zaken programma Meer en verantwoord publiceren
pagina 2 van 4

Wetgevingstraject gestart

Parallel aan de definitie van het programma, zijn de eerste stappen gezet in de verkenning van de benodigde wetgeving en richtlijnen. Samen met het departement is gewerkt aan het integrale afwegingskader voor de wettelijke regeling publicatie rechterlijke uitspraken. Onze behoefte aan de wettelijke regeling wordt gesteund en eerder heeft de Minister in antwoord op Kamervragen positief gereageerd.

Financiering

De financiering van het programma loopt via de uitvoeringsagenda. Daarin is het programma Meer en verantwoord publiceren opgenomen met een budget voor 2023 van in totaal 4.1 miljoen euro, voor 2024 van 3,2 miljoen en in 2025 e.v. structureel 990K.

Communicatie

- De stuurgroepleden informeren het eigen gremium (PRO, KPO, GLO en SBO) over het programma met behulp van de tekst in deze stand van zaken. De stand van zaken wordt ook aan het College van afgevaardigden gestuurd. Daarnaast worden de Hoge Raad en de Raad van State geïnformeerd over de stand van zaken van het programma.
- Medio oktober stuurt de Minister een Kamerbrief over het publiceren van uitspraken. De strategisch Raadsadviseur is daarover in overleg met de beleidsmedewerker DGRR.
- Het programma heeft een eigen plek op Intro
(prim.) 5.1(1)b (subs.) 5.1(2)h).

datum 12 september 2022
onderwerp Stand van zaken programma Meer en verantwoord publiceren
pagina 3 van 4

Bijlage Samenvatting inhoudelijke resultaten definitiefase programma

De Rechtspraak heeft de ambitie om tot een zo hoog mogelijke publicatiegraad van uitspraken te komen om te voldoen aan het openbaarheidsbeginsel. Het programma Meer en verantwoord publiceren realiseert de juridische, organisatorische en technische fundamenteën voor deze ambitie.

Huidige situatie

Op dit moment worden ongeveer 45.000 uitspraken per jaar gepubliceerd. De publicatiegraad is afhankelijk van de gebruikte definitie: per 1,4 miljoen zaken, per 736.000 uitspraken of per 236.000 uitspraken met een uitspraakdocument. Vastgesteld is dat de totale verzameling zaken verre van homogeen is en dat een beter onderscheid gemaakt dient te worden tussen de verschillende manieren van afdoen van zaken en de eventuele bijbehorende publicatievorm. Een onderscheid dat van invloed zal zijn op de publicatiegraad.

Externe gebruikers als praktijkjuristen, uitgevers en journalistiek zijn blij met de publicatie van maatschappelijk en/of juridisch relevante uitspraken. De publicatie van uitspraken lijkt vooral een aanbodgestuurd proces. Met name de wetenschap, de wereld van de legal tech, maatschappelijke organisaties en de journalistiek stellen hun werk niet goed te kunnen doen omdat te weinig (gegevens over) uitspraken gepubliceerd worden en omdat de kwaliteit van de gepubliceerde uitspraken te wensen overlaat.

Rechtspraakmedewerkers gebruiken uitspraken voor juridisch-inhoudelijke vergelijking, maar ook voor het vinden van een (tekstuele) basis voor het opstellen van nieuwe uitspraken. Ze gebruiken daarbij vaker het e-archief dan Rechtspraak.nl omdat daar simpelweg meer zaken in staan. Net als de externen vinden de internen dat de kwaliteit van de metadata te wensen over laat met de inhoudsindicatie voorop.

De werkprocessen van concipiëren, publiceren en raadplegen verschillen sterk tussen en binnen de verschillende rechtsgebieden, gerechten, afdelingen en teams. Gegevens die binnen een proces of stap zijn ontstaan en vastgelegd, zijn vaak niet beschikbaar voor het vervolgproces of de vervolgstap. Een gegeven moet daardoor vaak één of meerdere keren handmatig worden opgevoerd. De meeste stappen binnen de werkprocessen van het concipiëren en het publiceren van uitspraken vragen veel (handmatig) werk van de medewerker.

Kijkend naar het IV-landschap kan vastgesteld dat het concipiëren door een grote diversiteit aan applicaties ondersteund wordt, die hetzelfde resultaat bieden. Gegevens die in de primaire processystemen (PPS'en) en bij het concipiëren ontstaan, moeten bij het bewaren en publiceren van de uitspraak grotendeels opnieuw handmatig als metadata opgevoerd worden. Daarnaast zijn veel facultatieve metagegevens wel binnen het proces bekend, maar worden niet vastgelegd bij de uitspraak en zijn dus niet beschikbaar bij het zoeken en raadplegen. Er zijn verschillende plaatsen waar schriftelijke uitspraken kunnen worden opgeslagen (netwerkllocatie, Sharepointbibliotheek, ECLI-database, Rechtspraak.nl-database) en één schriftelijke uitspraak kan op meerdere plaatsen opgeslagen zijn. Algemeen kan geconcludeerd worden dat in de verschillende processtappen nog veel handmatig

datum 12 september 2022
onderwerp Stand van zaken programma Meer en verantwoord publiceren
pagina 4 van 4

werk wordt verricht en dat de schriftelijke uitspraak en de daarbij behorende (meta)gegevens niet soepel door het proces stromen.

De Rechtspraak beschouwt het publiceren van uitspraken niet als één van haar primaire taken. Tijdgebrek wordt genoemd als voornaamste reden dat bepaalde uitspraken soms niet gepubliceerd worden terwijl dat op basis van de selectiecriteria wel zou moeten. Er zijn verschillen in de wijze waarop de publicatie van uitspraken binnen de verschillende gerechten, en teams binnen die gerechten, is georganiseerd. Hierdoor ontstaan ook verschillen in de verzameling uitspraken op Rechtspraak.nl zonder dat de gebruiker zich dat realiseert.

De huidige versnippering van expertise inzake het publiceren van uitspraken maakt de huidige praktijk kwetsbaar en zorgt voor onvoldoende specialisatie die nodig is voor een adequate publicatie.

Er bestaat een aantal (wettelijke) grondslagen dat een relatie heeft met de publicatie van rechterlijke uitspraken. Strikt genomen betreffen de grondslagen evenwel de behandeling en de openbaarheid van de uitspraak, de toegang tot documenten en de toegang tot te hergebruiken (rechterlijke) documenten. Er wordt nergens specifiek verwezen naar het publiceren van uitspraakdocumenten.

Hiernaast hebben het opstellen, het beheer en het onderhoud van de selectiecriteria voor het publiceren van uitspraken een wankel juridische basis.

Ambitie

De Rechtspraak heeft de ambitie om tot een zo hoog mogelijke publicatiegraad van uitspraken te komen. De omvang en kwaliteit van de publicatie wordt voor een belangrijk deel bepaald door het concipieerproces. Het programma richt zich daarom op dat deel van het proces, maar daarnaast ook op het publiceren en raadplegen van uitspraken. De behoefte van de in- en externe gebruiker is daarbij leidend. De concipiënt wordt waar mogelijk ontlast, de gebruiker van de uitspraken databank wordt ondersteund en de mogelijke nadelige gevolgen van een hogere publicatiegraad worden weggenomen of verkleind.

Op dit moment kost het publiceren van een uitspraak circa € 55. Als we alle uitspraken en overige afdoeningen zouden willen publiceren zou dat de Rechtspraak circa € 70 Mio per jaar kosten. De kosten voor publicatie zullen dus drastisch naar beneden moeten (tot circa € 4 à € 5 per uitspraak) wil de Rechtspraak haar ambitie waarmaken. Zo'n verlaging van kosten betekent dat het programma nadrukkelijk op zoek moet naar innovatieve oplossingen. Die kunnen liggen in technologie (met name geautomatiseerd metadatering en pseudonimisering) maar ook in herontwerp van werkprocessen en de wijze van organiseren.

Veranderopgave

Om vanuit de huidige situatie de ambitie te realiseren, is de veranderopgave geformuleerd zoals die op de eerste pagina van dit schrijven is opgenomen. Met het commitment van de stuurgroep op zak, is het programma gestart met de activiteiten die in 2022 leiden tot een ontwerp van het uitspraakdocument en het werkproces. Deze beide ontwerpen leggen de basis voor het ontwerp en de realisatie van ondersteunende IV-middelen en de organisatie. Verwacht wordt dat het programma daar begin 2023 mee start.

Document 05

-

**Procesvraag aan de stuurgroep over balans
openbaarheid en bescherming persoonlijke
levenssfeer13dec2022.docx**

Agendapunt 3 Procesvraag aan de stuurgroep over balans openbaarheid en bescherming persoonlijke levenssfeer

Er is een wettelijke grondslag voor de openbaarheid van rechtspraak, de zitting. Er komt een wettelijke grondslag voor het publiceren van uitspraken, het uitspraakdocument: de wet publicatie rechterlijke uitspraken (Wpru). Daarmee zijn er twee grondslagen, één voor de openbaarheid van de zitting/uitspraak en één voor de publicatie van een uitspraakdocument.

Een uitspraakdocument wordt op dit moment gepseudonimiseerd volgens de pseudonimiseringsrichtlijnen (nu nog anonimiseringsrichtlijnen). Namen van rechters (en andere bij een uitspraak betrokken deskundigen) worden niet gepseudonimiseerd. In de wet (civiel, bestuur, straf¹) is geregeld dat de naam van een rechter wordt opgenomen in het vonnis (zoals dat ter beschikking gesteld wordt aan partijen). De vraag dient zich aan of in uitspraakdocumenten² de namen van rechters (en/of andere bij een uitspraak betrokken deskundigen) ook vermeld moet worden of dienen deze gepseudonimiseerd te worden?³ Moeten namen van rechters tot in eeuwigheid aan de hele wereld bekend gemaakt te worden? Welk belang dient dat? Zo nee, dan dient dit ook in de grondslag voor het publiceren van uitspraakdocumenten geregeld te worden.

Deze vragen dienen ook gesteld voor de weergave van de naam van andere betrokkenen zoals griffiers, professioneel gemachtigden en andere personen die vanwege hun beroep een formele rol hebben in het proces.

Door het publiceren van méér uitspraakdocumenten, bestaat ook de kans dat een burger of rechtspersoon minder snel naar de overheidsrechter stapt als hij de risico's van de actieve openbaarmaking van de uitspraak te hoog vindt. Zo ontstaat in feite een beperking van de toegang tot de rechter. Ook hier moet worden nagedacht over de balans tussen openbaarheid en bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Tot slot dient een antwoord gevonden te worden op de vraag of en wanneer de publicatie van uitspraakdocumenten inbreuk maken op de belangen van de betrokkenen en om die redenen wellicht niet gepubliceerd dienen te worden; de invulling van de 'tenzij'. Denk bijvoorbeeld aan zaken met minderjarigen, zedenzaken en familiezaken en zaken met betrekking tot de staatsveiligheid.

Procesvraag aan de stuurgroep

Het antwoord op deze vraagstukken dient wat ons betreft te komen vanuit de vakinhoud. Het is aan het programma Meer en verantwoord publiceren om er op aan te sturen dat er een antwoord wordt verkregen zodat de toekomstige Wpru, waar nodig, daar rekening mee houdt. Gezien er niet één antwoord is op de vraagstukken, is het risico dat de beantwoording blijft slepen.

-> Wat is de beste en gelijk snelste route om een antwoord te krijgen op de vraagstukken? Hoe vormen we een eventuele discussie? Welke rol spelen de stuurgroepleden daarbij?

¹ Art. 357 Sv, art. 8:77 Awb en art. 230 Rv. De wetsgeschiedenis van deze artikelen, voor zover we die hebben kunnen vinden, zegt niets over het opnemen van namen van rechters.

² Het betreft hier dus de gepubliceerde uitspraak. Of namen genoemd moeten worden in het vonnis dat naar partijen wordt gestuurd is hier geen onderwerp van discussie.

³ Valt niet onder het verzoek

Document 06

-

Productontwerp V1.0.docx

Programma

Meer en verantwoord publiceren

Productontwerp

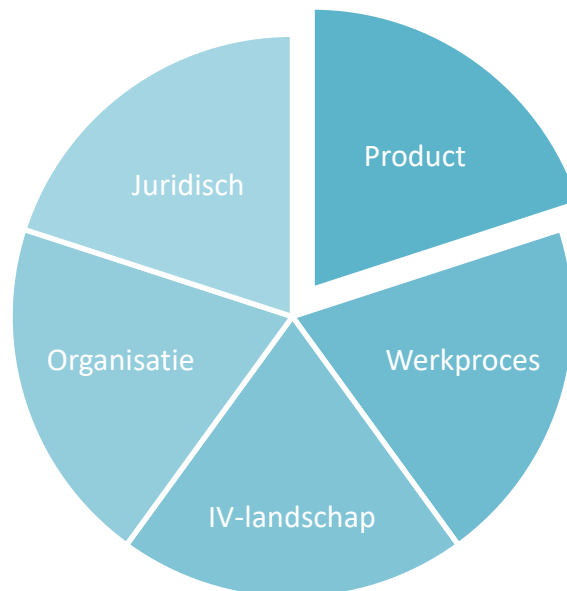
datum 26 januari 2023
versie 1.0 (vastgesteld door stuurgroep)
auteurs Programmteam Meer en verantwoord publiceren

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING.....	3
1.1	OPDRACHT EN SCOPE	3
1.2	LEESWIJZER.....	5
2.	PRODUCTANALYSE: HUIDIGE UITSPRAAK	6
2.1	DE UITSPRAAK	6
2.2	DE AFNEMERS VAN DE UITSPRAAK	8
2.2.1	<i>Soorten afnemers</i>	8
2.2.2	<i>Views</i>	8
3.	PRODUCTONTWERP: GEWENSTE UITSPRAAK	11
3.1	DE AFNEMERS VAN DE GEWENSTE UITSPRAAK.....	11
3.1.1	<i>Soorten afnemers</i>	11
3.1.2	<i>Eén waarheid voor alle afnemers</i>	11
3.1.3	<i>Uitsprakenregister</i>	12
3.1.4	<i>Views</i>	13
3.1.5	<i>Wensen afnemers</i>	14
3.2	DE GEWENSTE UITSPRAAK	15
3.2.1	<i>Kenmerken</i>	15
3.2.2	<i>Uitspraaktekst</i>	18
3.2.3	<i>Overige eisen uitspraak</i>	19
3.2.4	<i>Eisen uitsprakenregister</i>	19
3.3	OPENSTAANDE PUNTEN	20
4.	BIJLAGE A – AFDOENINGEN PER ZAAKSOORT 2021	21
5.	BIJLAGE B –HUIDIGE KENMERKEN UITSPRAAK.....	22
5.1	VOLLEDIGE BESCHRIJVING KENMERKEN	22
5.2	WAARDENLIJST KENMERK <i>RECHTSGEBIED</i>	28
5.3	WAARDENLIJST KENMERK <i>PROCEDURESORT</i>	28

1. Inleiding

Het programma Meer en verantwoord publiceren heeft in augustus 2022 het *Rapport definitiefase programma Meer en verantwoord publiceren V1.0* opgeleverd, met daarin niet alleen de resultaten van de definitiefase, maar ook een oplossingsrichting en een opdracht voor de eerste fase van het programma voor elk van de vijf resultaatgebieden: Product, Werkproces, IV-landschap, Organisatie en Juridisch.

Figuur 1 De vijf resultaatgebieden van het programma Meer en verantwoord publiceren

De opdracht voor de eerste fase van het resultaatgebied *Product* is als eerste door het programmateam uitgewerkt en dit heeft geresulteerd in het voorliggende productontwerp. Het productontwerp dient als input voor het uitwerken van de resultaatgebieden *Werkproces*, *IV-landschap* en *Organisatie*. De uitwerking van deze resultaatgebieden kan overigens ook weer leiden tot nieuwe inzichten wat betreft het productontwerp.

1.1 Opdracht en scope

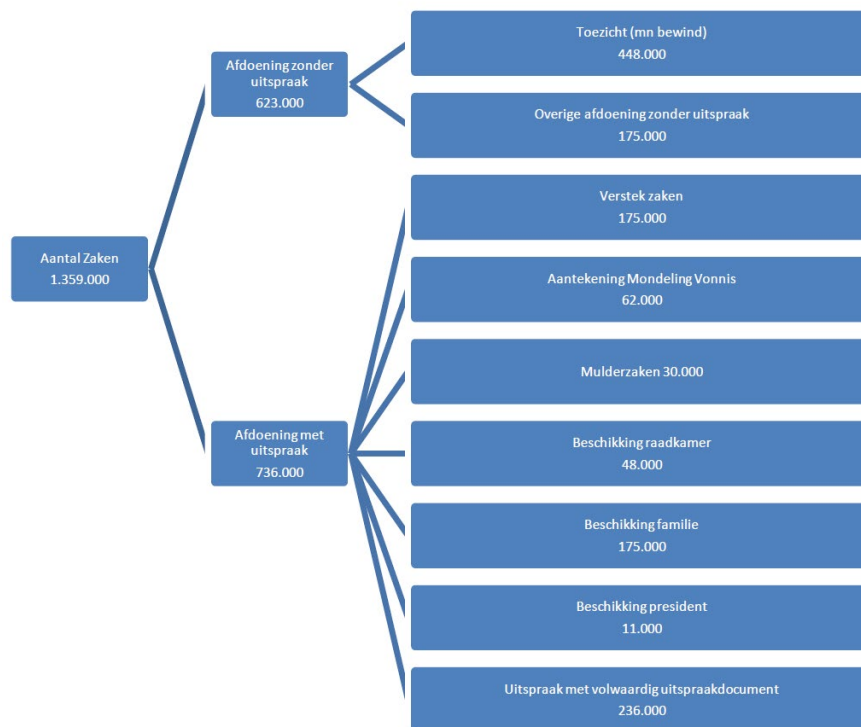
De opdracht voor het resultaatgebied *Product* is: "Maak een ontwerp van de rechterlijke uitspraak¹, zoals deze in de toekomst aan de verschillende soorten afnemers beschikbaar moet worden gesteld²."

Het productontwerp richt zich in deze eerste fase op de uitspraken waar een voor publicatie geschikt uitspraakdocument³ voorhanden is. Dit zijn ook de uitspraken die in de huidige situatie gepubliceerd worden. In onderstaande figuur is te zien dat in 2021 bij iets meer dan 32% (236.000/736.000) van de zaken mét uitspraak, een voor publicatie geschikt document beschikbaar is (indicatief, slechts ter beeldvorming). Zie bijlage A voor de aantallen van de verschillende afdoeningen in 2021.

¹ Een rechterlijke uitspraak is een vorm van afdoening van een zaak door een rechter in een civiele, bestuursrechtelijke of strafrechtelijke procedure. Bron: *Rapport definitiefase programma Meer en verantwoord publiceren V1.0*.

² Alleen in het geval van het beschikbaar stellen van uitspraken aan externe afnemers spreken we van 'publiceren'.

³ Een uitspraakdocument is de schriftelijke neerslag van een uitspraak, een vonnis, een arrest of een beschikking inclusief de stukken die daaraan zijn toegevoegd. Bron: *Rapport definitiefase programma Meer en verantwoord publiceren V1.0*.

Figuur 2: Globale uitsplitsing Lamicie-zaken (Bron: Rapport definitiefase programma Meer en verantwoord publiceren V1.0)

De 236.000 uitspraken met een voor publicatie geschikt uitspraakdocument betreffen grofweg de volgende zaaksoorten:

- Rechtbank Handelszaken;
- Insolventiezaken;
- Kanton Handel;
- Kanton Arbeid;
- Familiezaken Scheiding;
- Kort Geding Rechtbank;
- Kort Geding Kanton;
- Bestuursrecht VV;
- Einduitspraak (ex Vreemdelingen);
- Vreemdelingen;
- Bewaringszaken;
- Belastingzaken;
- Belasting vereenvoudigde behandeling;
- Meervoudige Kamer Straf;
- Overtreding Kanton.

Dit wil overigens niet zeggen dat een uitspraak met een volwaardig uitspraakdocument van een andere zaaksoort niet zal worden gepubliceerd. Welke zaken het exact betreft zal gedurende de eerste fase verder worden uitgezocht. Dit valt buiten de scope van het productontwerp.

De afdoeningen met een uitspraak, maar geen volwaardig uitspraakdocument, vallen weliswaar buiten de scope van dit productontwerp, maar er is wel getracht om rekening te houden met deze uitspraken, om substantiële wijzigingen van het productontwerp in latere fasen van het programma te voorkomen. De afdoeningen zonder uitspraak en het verstrekken van informatie over lopende procedures, worden vooralsnog wel volledig buiten beschouwing gelaten.

Input voor het productontwerp zijn de wensen van de interne en externe afnemers, de veranderopgave van het programma en de ambitie voor de eerste fase van het programma. Deze ambitie betreft naast het maximaal publiceren van uitspraken met volwaardig uitspraakdocument, ook het publiceren van deze uitspraken met minimale kwaliteitseisen. Dit laatste betekent dat met dit productontwerp (nog) niet aan alle wensen van afnemers voldaan zal worden.

1.2 Leeswijzer

Zoals eerder beschreven richt dit productontwerp zich op de uitspraak met volwaardig uitspraakdocument. Om een goed beeld te kunnen geven van de gewenste wijzingen, wordt in hoofdstuk 2 eerst de uitspraak met volwaardig uitspraakdocument in zijn huidige vorm geanalyseerd en beschreven. Dit is een verdieping en verdere detaillering van de productbeschrijving in het rapport van de definitiefase.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 beschreven hoe de uitspraak met volwaardig uitspraakdocument er in de toekomst uit moet komen te zien (het productontwerp). Hierbij wordt niet alleen naar de uitspraak als zelfstandig object gekeken, maar ook naar de uitspraak als onderdeel van een verzameling van (raadpleegbare) uitspraken.

2. Productanalyse: huidige uitspraak

In dit hoofdstuk worden de resultaten beschreven van de analyse van de huidige uitspraak met volwaardig uitspraakdocument, vanaf nu uitspraak genoemd. Het gaat hierbij om de uitspraak vanaf het moment dat deze beschikbaar wordt gesteld via Porta Iuris. Dit is altijd een kopie van de originele papieren of digitale uitspraak. Een beschikbaar gestelde uitspraak kan gepubliceerd worden naar uitspraken.rechtspraak.nl, waar deze voor iedereen gepseudonimiseerd raadpleegbaar is.

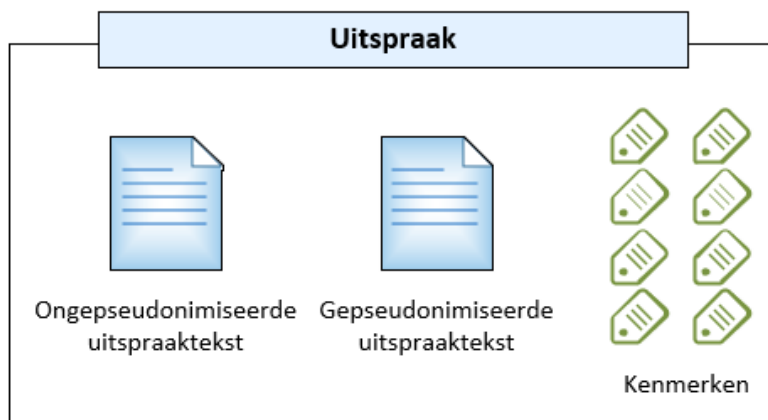
De analyse van de huidige uitspraak richt zich op het product *uitspraak* en de afnemers hiervan.

De interne medewerker van de Rechtspraak die het beheer uitvoert op de (verzameling van) uitspraken is strikt genomen geen afnemer van het product *uitspraak* en is daarom niet in deze analyse meegenomen.

2.1 De uitspraak

Een uitspraak bestaat uit verschillende elementen (zie onderstaande figuur):

- De ongepseudonimiseerde uitspraaktekst, zoals opgesteld in het concipieerproces. Deze uitspraaktekst is altijd aanwezig.
- De gepseudonimiseerde uitspraaktekst. Deze is alleen aanwezig als de uitspraak gepubliceerd is.
- De kenmerken, die bepaalde eigenschappen van de uitspraak beschrijven.

Figuur 3 Elementen van het product uitspraak

De (on)gepseudonimiseerde uitspraaktekst moet inhoudelijk gelijk zijn aan de definitieve (goedgekeurde en/of ondertekende) uitspraaktekst, die in het zaakdossier is opgenomen.⁴ Dit wordt in de huidige situatie niet afgedwongen binnen het werkproces, waardoor er in theorie verschillen zouden kunnen optreden.⁵

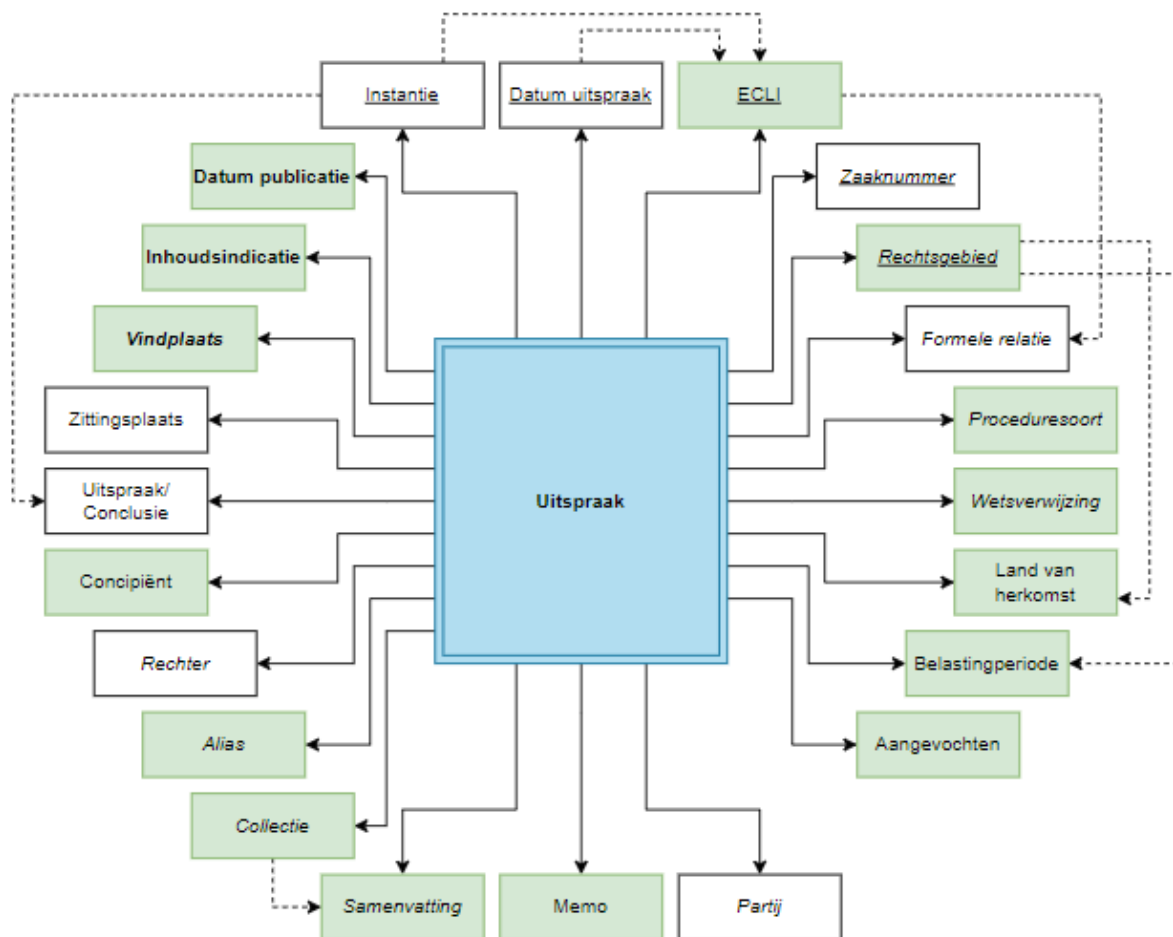
Behalve 'gewone' tekst kan een uitspraaktekst ook objecten bevatten, zoals tabellen en afbeeldingen. Deze kunnen ook persoonsgegevens⁶ bevatten en moeten in dat geval bij het pseudonimiseren ook aangepast worden.

⁴ Eventuele verschillen betreffen alleen de ondertekening van de uitspraak, de lay-out en, in het geval van een gepseudonimiseerde uitspraaktekst, de gepseudonimiseerde gegevens.

⁵ Er zijn in de afgelopen decennia geen gevallen bekend, waarin inhoudelijke verschillen zijn geconstateerd of gerapporteerd.

⁶ Met persoonsgegevens worden hier de te pseudonimiseren persoonsgegevens bedoeld, zoals beschreven in de [anonymiseringsrichtlijnen](#) voor uitspraken.

De kenmerken van een uitspraak zijn niets anders dan gegevens over de uitspraak, ook wel metadata of metagegevens genoemd. Het vastleggen van kenmerken bij een uitspraak vergemakkelijkt onder andere het vinden, analyseren en beheren van uitspraken in de verzameling van beschikbaar gestelde/gepubliceerde uitspraken. In de analyse van de huidige uitspraak zijn alleen de kenmerken meegenomen die van belang zijn voor het zoeken, vinden en raadplegen van uitspraken. In onderstaande figuur zijn alle relevante kenmerken weergegeven. Deze zijn beschreven in bijlage B.

Toelichting	
<u>Onderstreept</u>	Kenmerk is verplicht (altijd)
Vetgedrukt	Kenmerk is verplicht bij publicatie
<i>Cursief</i>	Kenmerk kan meerdere keren (met verschillende waarden) bij een uitspraak voorkomen
	Kenmerk komt ook in de uitspraaktekst voor (altijd)
----->	Kenmerken hebben een relatie met elkaar

Figuur 4 Kenmerken uitspraak huidige situatie

2.2 De afnemers van de uitspraak

2.2.1 Soorten afnemers

De afnemers van de uitspraak kunnen grofweg in twee categorieën gesplitst worden: de interne en de externe afnemers. Meer specifiek hebben we het dan over de volgende soorten afnemers voor het product *uitspraak*:

- De interne juridisch professional. Dit zijn medewerkers van de rechtspraak die geautoriseerd zijn om een deel van de intern beschikbaar gestelde uitspraken te raadplegen via Porta Iuris. De interne professional zoekt in de verzameling van beschikbaar gestelde uitspraken vooral naar vergelijkbare of specifieke uitspraken, waarbij hij/zij vooral geïnteresseerd is in de uitspraaktekst.
- De externe professional, zoals juristen en journalisten, die in de verzameling van gepubliceerde uitspraken zoeken naar relevante, vergelijkbare en/of specifieke uitspraken. De externe professional is vooral geïnteresseerd in de uitspraaktekst.
- De externe data-analist, die op basis van een grote verzameling van gepubliceerde uitspraken, opgevraagd via Open Data⁷, analyses wil uitvoeren. De data-analist maakt daarbij gebruik van de kenmerken van de uitspraken, maar gebruikt ook de uitspraakteksten.
- Het externe publiek, dat in de verzameling van gepubliceerde uitspraken op zoek is naar een specifieke uitspraak, bijvoorbeeld vanuit interesse of een bepaalde betrokkenheid bij de zaak. Daarbij is men vooral geïnteresseerd in de uitspraaktekst en de samenvatting van de uitspraak.

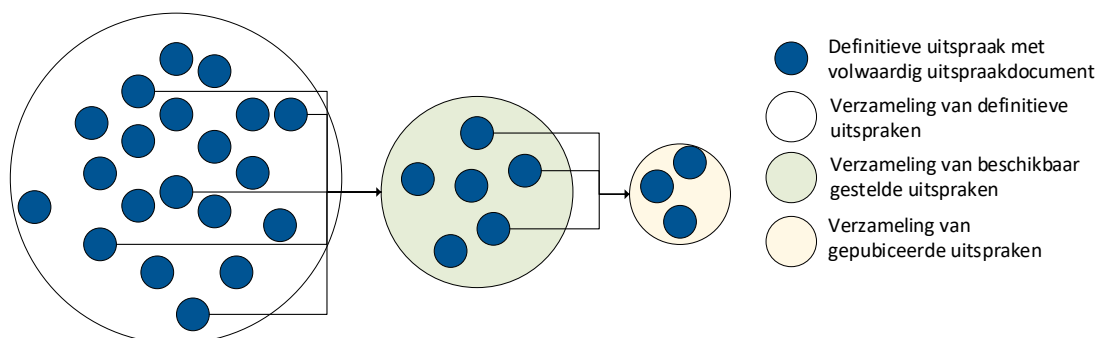
Twee 'afwijkende' soorten externe afnemers zijn de wetenschappelijke instanties, die op basis van de verzameling van intern beschikbaar gestelde uitspraken, wetenschappelijk onderzoek willen uitvoeren en het [Europees e-justitieportaal](#), dat gepubliceerde uitspraken via een aparte service (wat betreft inhoud vergelijkbaar met Open Data) ophaalt en via hun eigen portaal/portalen (eventueel bewerkt) beschikbaar stelt.

2.2.2 Views

Wat een afnemer van een specifieke uitspraak kan zien, noemen we een view. De view wordt in de huidige situatie met name bepaald door de verzameling van uitspraken waar de afnemer toegang toe heeft. Er zijn op logisch niveau drie verzamelingen (zie onderstaande figuur):

- De definitieve uitspraken, die in de huidige situatie niet centraal toegankelijk zijn voor afnemers; deze staan verspreid over de vele zaakdossiers, lokale netwerkschijven, sharepointbibliotheken en dergelijke.
- De beschikbaar gestelde uitspraken, die centraal toegankelijk zijn via Porta Iuris. Slechts een beperkt deel van de definitieve uitspraken wordt beschikbaar gesteld.
- De gepubliceerde uitspraken, die centraal toegankelijk zijn via uitspraken.rechtspraak.nl. Een gepubliceerde uitspraak is ook beschikbaar gesteld, maar lang niet alle beschikbaar gestelde uitspraken worden gepubliceerd.

⁷ Open Data is het op eenduidige wijze, publiekelijk en elektronisch beschikbaar maken van data. De Rechtspraak stelt via Open Data de uitspraken (gepseudonimiseerde tekst en kenmerken) beschikbaar en biedt externe afnemers daarmee de mogelijkheid om een specifiek deel van de gepubliceerde uitspraken in digitale vorm op te vragen en in een eigen systeem te verwerken en te gebruiken voor met name data- en/of tekstanalyse.

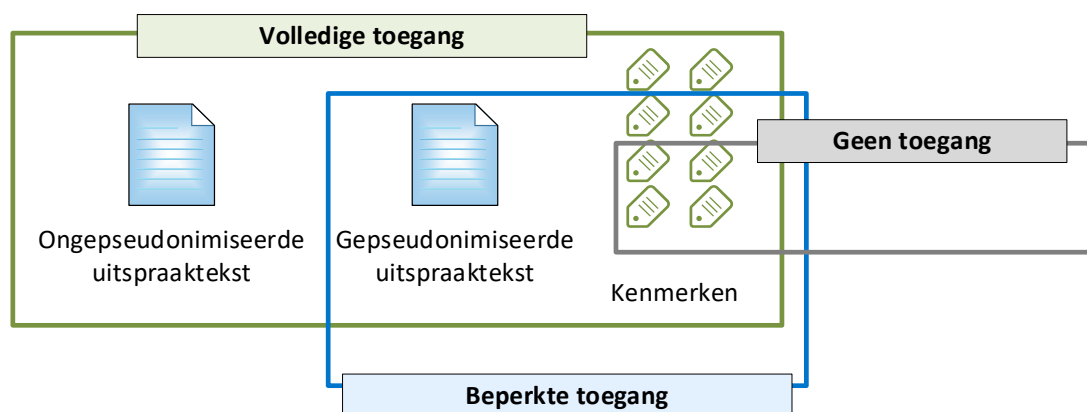

Figuur 5 Drie logische verzamelingen van uitspraken

Een afnemer met toegang tot de beschikbaar gestelde uitspraken, heeft in de regel alleen toegang tot een subset van deze uitspraken (op basis van rechtsgebied). Van een uitspraak in deze subset kan hij/zij de ongepseudonimiseerde uitspraaktekst en (vrijwel) alle kenmerken raadplegen. Indien een uitspraak gepubliceerd is, heeft de afnemer ook toegang tot de gepseudonimiseerde uitspraaktekst en de kenmerken die specifiek met de publicatie van de uitspraak te maken hebben, zoals de inhoudsindicatie. Voor een uitspraak in de subset heeft de afnemer, meestal een interne afnemer, dus volledige toegang (zie ook onderstaande figuur).

Voor een afnemer met toegang tot een subset van de beschikbaar gestelde uitspraken geldt, dat deze geen toegang heeft tot een uitspraak die buiten deze subset valt. Van een dergelijke uitspraak ziet de afnemer alleen een beperkt aantal kenmerken en geen uitspraaktekst (zie onderstaande figuur).⁸ Op het moment dat de betreffende uitspraak gepubliceerd is, heeft de afnemer dezelfde view als een afnemer met alleen toegang tot de verzameling van gepubliceerde uitspraken.

Een afnemer met alleen toegang tot de verzameling van gepubliceerde uitspraken (alle in- en externe afnemers) kan van een uitspraak alleen de gepseudonimiseerde uitspraaktekst en kenmerken zonder persoonsgegevens zien. Deze afnemer heeft dus beperkte toegang tot de uitspraak (zie onderstaande figuur). De door de afnemer gebruikte ingang (Open Data of uitspraken.rechtspraak.nl) maakt hierbij geen verschil.

Figuur 6 Huidige views op een uitspraak

In onderstaande tabel is voor de hierboven beschreven views aangegeven welke kenmerken beschikbaar zijn. Voor de externe, wetenschappelijke instanties die toegang hebben gekregen tot

⁸ De toegevoegde waarde van deze view voor de afnemer is zeer beperkt; de afnemer kan alleen zien dat de uitspraak er is, maar als hij/zij inhoudelijk iets wil weten over deze uitspraak, dan zal de afnemer inzage moeten vragen bij de betreffende instantie.

de verzameling van beschikbaar gestelde uitspraken, is de view *Volledige toegang* van toepassing en voor het Europees e-justitieportaal is de view *Beperkte toegang* van toepassing.

Tabel 1 Views huidige uitspraak

Kenmerken	Volledige toegang	Beperkte toegang	Geen toegang
ECLI	Ja	Ja	Ja
Instantie	Ja	Ja	Ja
Datum uitspraak	Ja	Ja	Ja
Datum publicatie	Ja	Ja	N.v.t.
Zaaknummer	Ja	Ja	Ja
Formele relatie	Ja	Ja	Nee
Rechtsgebied	Ja	Ja	Ja
Proceduresoort	Ja	Ja	Nee
Zittingsplaats	Ja	Nee	Ja
Aangevochten	Ja	Nee	Ja
Inhoudsindicatie	Ja	Ja	N.v.t.
Wetsverwijzing	Ja	Ja	Nee
Vindplaats	Ja	Ja	N.v.t.
Uitspraak/Conclusie	Ja	Ja	Nee
Alias	Nee	Nee	Nee
Partij	Nee	Nee	Nee
Concipiënt	Ja	Nee	Nee
Rechter	Ja	Nee	Ja
Collectie	Ja	Nee	Ja
Memo	Ja	Nee	Nee
Belastingperiode	Nee	Nee	Nee
Land van herkomst	Nee	Nee	Nee
Samenvatting	Ja	Nee	Ja

3. Productontwerp: gewenste uitspraak

Uitgaande van de huidige uitspraak (hoofdstuk 2), wordt in dit hoofdstuk de gewenste uitspraak beschreven. Bij het productontwerp van deze gewenste uitspraak is rekening gehouden met de ambitie van de eerste fase van het programma Meer en verantwoord publiceren: het maximaal publiceren van uitspraken met volwaardig uitspraakdocument en het publiceren van deze uitspraken met minimale kwaliteitseisen.

Het uitgangspunt voor het productontwerp zijn de definitieve uitspraken met volwaardig uitspraakdocument. Het productontwerp richt zich eerst op de afnemers van het gewenste product *uitspraak* en beschrijft daarna het gewenste product zelf, aangezien de gewenste uitspraak in belangrijke mate door de afnemers bepaald wordt.

3.1 De afnemers van de gewenste uitspraak

3.1.1 Soorten afnemers

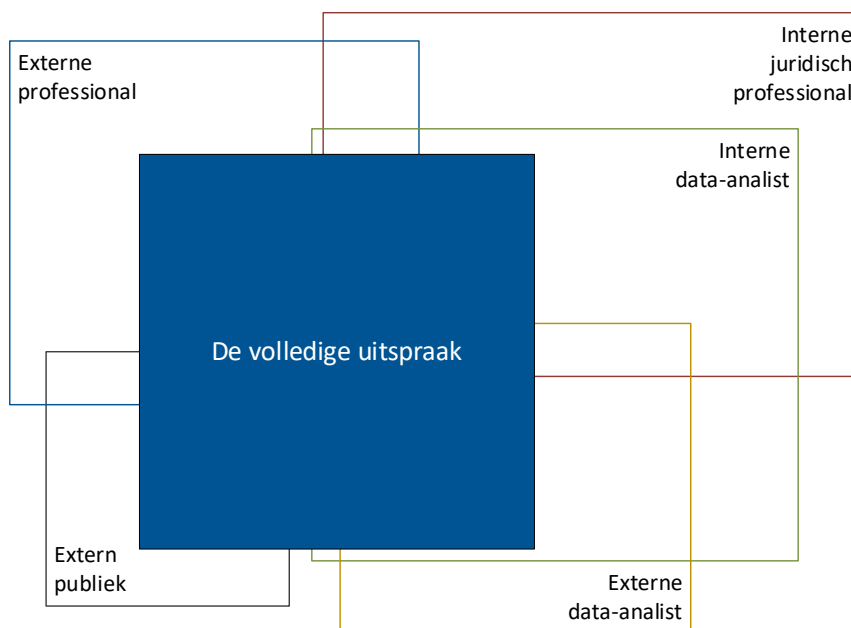
De soorten afnemers, zoals beschreven in de analyse van de huidige uitspraak (paragraaf 2.2.1), blijven bestaan met aanvullend daarop de interne data-analist als afnemer van uitspraken voor het uitvoeren van analyses. De interne data-analist maakt daarbij, net als de externe data-analist, vooral gebruik van de kenmerken van de uitspraken en in iets mindere mate van de uitspraakteksten. Beiden zijn vooral gebaat bij een grote hoeveelheid uitspraken en een hoge kwaliteit van gegevens.

Daar waar de data-analisten vooral gebaat zijn bij meer uitspraken, is dat niet per se het geval voor de (juridisch) professional: deze groep afnemers wil vooral graag dat uitspraken goed vindbaar zijn. Daarbij wil de externe professional vooral de maatschappelijk en/of juridisch relevante uitspraken vinden, de interne juridisch professional wil zijn eigen uitspraken of uitspraken in vergelijkbare zaken kunnen vinden. Als er maximaal gepubliceerd gaat worden, dan wordt de hoeveelheid van uitspraken waarin gezocht moet worden groter en wordt de vindbaarheid van uitspraken dus belangrijker. De vindbaarheid van een uitspraak wordt niet alleen beïnvloed door de kenmerken waarop gezocht kan worden, maar ook door de kwaliteit van deze kenmerken: zijn kenmerken gevuld en zijn ze correct gevuld?

Om de verschillende soorten afnemers goed te kunnen bedienen, moet de kwaliteit van de kenmerken verbeterd worden. In de huidige situatie zijn veel kenmerken optioneel en worden vaak niet gevuld. Ook ontbreekt er vaak een samenvatting of een indicatie van de inhoud van de uitspraak. Voor de gewenste uitspraak worden de kenmerken daarom zoveel mogelijk verplicht gesteld en wordt er ook gekeken naar een betere vulling van bepaalde kenmerken (zie paragraaf 3.2.1). Bij de uitwerking van de resultaatgebieden *Werkproces* en *IV-landschap* zal worden gekeken óf en hoe dit gerealiseerd kan worden met zo min mogelijk belasting voor de organisatie.

3.1.2 Eén waarheid voor alle afnemers

De verschillende soorten afnemers kijken elk vanuit hun eigen invalshoek naar de uitspraak en krijgen daarbij een bepaalde set aan gegevens te zien. Een belangrijke eis daarbij is dat alle afnemers naar dezelfde waarheid kijken (zie onderstaande figuur); de uitspraaktekst en de kenmerken moeten inhoudelijk hetzelfde zijn, ongeacht de soort afnemer die ernaar kijkt. De ene afnemer zal, in verband met de vertrouwelijkheid van gegevens, minder gegevens van de uitspraak zien dan de andere afnemer, maar voor alle gegevens (tekst en kenmerken) geldt dat ze juist – overeenkomstig de werkelijkheid – en consistent – inhoudelijk voor iedereen hetzelfde – moeten zijn. Eventuele afwijkingen mogen alleen de ondertekening, lay-out of gepseudonimiseerde gegevens betreffen.

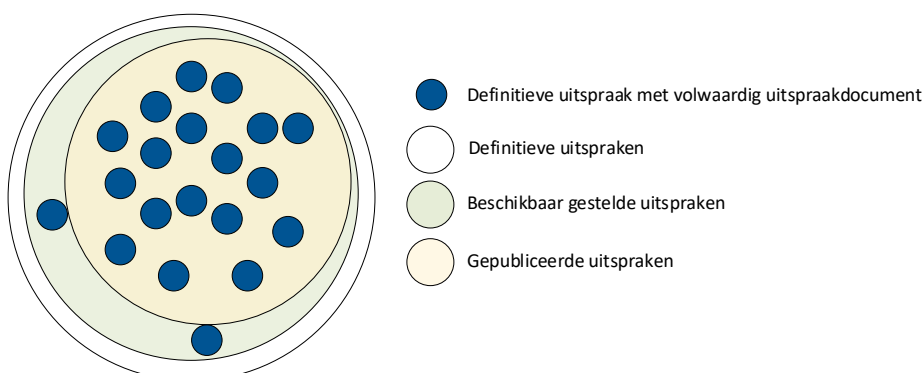

Figuur 7 Eén waarheid voor alle afnemers

De eis met betrekking tot juistheid en consistentie (integriteit) gaat verder dan alleen de beschikbaar gestelde/gepubliceerde uitspraken; een afnemer moet er ook vanuit kunnen gaan dat de uitspraak inhoudelijk overeenkomt met de originele uitspraak in het zaakdossier. Dit zal in het werkproces geborgd moeten worden.

3.1.3 Uitsprakenregister

Zoals beschreven in paragraaf 2.2.2 zijn er in de huidige situatie twee centrale verzamelingen van uitspraken waartoe een afnemer toegang kan hebben: de verzameling van beschikbaar gestelde uitspraken en de verzameling van gepubliceerde uitspraken. Alhoewel de uitspraak het belangrijkste (tastbare) rechtspraak-product is, is de gehele verzameling van definitieve uitspraken niet centraal toegankelijk voor (interne) afnemers; deze staan verspreid over de vele zaakdossiers, lokale netwerkschijven, sharepointbibliotheken en dergelijke. Nu de ambitie is om maximaal te publiceren en het uitgangspunt 'publiceren tenzij' wordt, is het wenselijk dat elke uitspraak met volwaardig uitspraakdocument, na afronding van het concipieerproces, beschikbaar wordt gesteld. Bovendien moet ook elke beschikbaar gestelde uitspraak worden gepubliceerd, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om de uitspraak niet te publiceren. Hiermee worden de drie verzamelingen nagenoeg gelijk aan elkaar (zie onderstaande figuur) en spreken we in de gewenste situatie over één logische verzameling van uitspraken.

Figuur 8 Eén logische verzameling van uitspraken

De logische verzameling van uitspraken vormt het uitsprakenregister⁹. In de gewenste situatie zijn dus ook alle definitieve uitspraken (met volwaardig uitspraakdocument) onderdeel van het register. De originele uitspraken bevinden zich overigens ook in de gewenste situatie nog steeds in het zaakdossier.

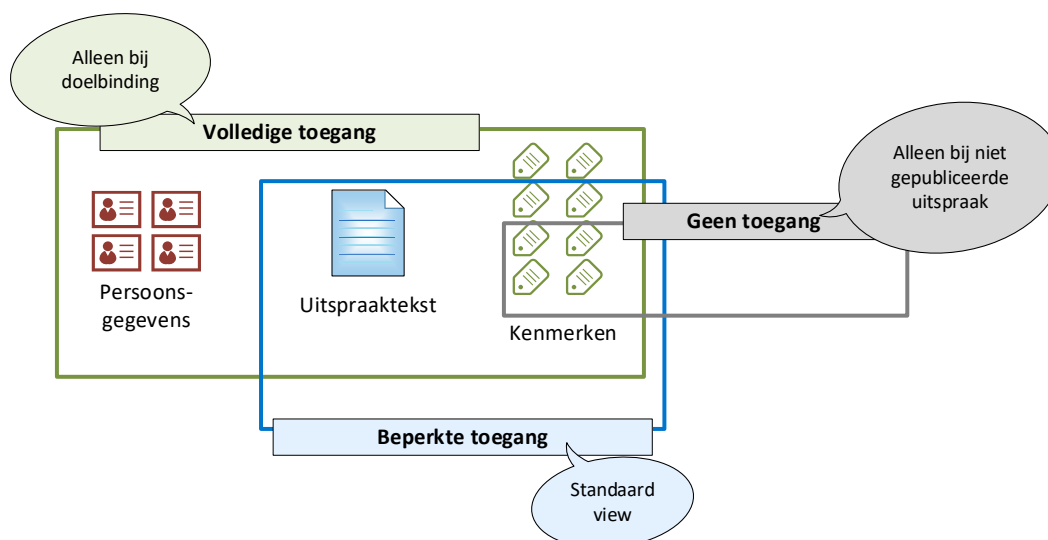
Net als in de huidige situatie zal niet iedere afnemer alle uitspraken in het register kunnen raadplegen en kan ook niet iedere afnemer alle gegevens van een uitspraak raadplegen. In verband met transparantie is het gewenst dat een afnemer die een uitspraak niet mag raadplegen, wel kan zien dát de uitspraak bestaat.

In het kader van toegankelijkheid, moet elke afnemer het register in ieder geval via één ingang kunnen raadplegen.

3.1.4 Views

Net als in de huidige situatie zijn er voor de gewenste situatie drie mogelijke views op een uitspraak: toegang tot de volledige uitspraak, beperkte toegang tot de uitspraak en geen toegang tot de uitspraak. Omdat er in de gewenste situatie slechts één logische verzameling van uitspraken is, worden de views echter niet meer grotendeels bepaald door de verzameling van uitspraken waar de afnemer toegang toe heeft. De invulling van de views voor de gewenste situatie wordt als volgt:

- Toegang tot de volledige uitspraak. Hierbij heeft een afnemer toegang tot de persoonsgegevens¹⁰ in de uitspraak (tekst én kenmerken). Alleen in het geval van welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden (doelbinding) zal een afnemer de volledige uitspraak kunnen raadplegen.
- Beperkte toegang tot de uitspraak. Deze view wordt de standaard view voor alle afnemers. Hierbij heeft een afnemer wel toegang tot de uitspraak, maar niet tot de persoonsgegevens in de uitspraak (tekst én kenmerken).
- Geen toegang tot de uitspraak. Hierbij mag de afnemer wel weten dat de uitspraak er is, maar mag de afnemer deze niet raadplegen. De afnemer krijgt daarom slechts een beperkte set aan kenmerken te zien en géén uitspraaktekst. Er kan alleen gezocht worden op de kenmerken die ook getoond worden. Deze view kan alleen betrekking hebben op een niet-gepubliceerde uitspraak.

⁹ Voorlopige werknaam.

¹⁰ Persoonsgegevens zoals beschreven in de [anonimiseringsrichtlijnen](#) voor uitspraken.

Figuur 9 Gewenste views op een uitspraak

3.1.5 Wensen afnemers

Zoals beschreven in het *Rapport definitiefase programma Meer en verantwoord publiceren V1.0* hebben de interne en externe afnemers bepaalde wensen met betrekking tot het product *uitspraak*. De wensen uit het rapport zijn opgenomen in onderstaande tabel, waarbij per wens is aangegeven of deze is meegenomen in het productontwerp van de gewenste uitspraak.

Tabel 2 Wensen afnemers versus het productontwerp (bron: Rapport definitiefase programma Meer en verantwoord publiceren V1.0)

Afnehmer	Wens	Meegenomen in productontwerp?
Extern	Meer gepubliceerde uitspraken, meer kenmerken per uitspraak en een betere kwaliteit van de kenmerken. Vooral de kwaliteit van de kenmerken <i>Rechtsgebied</i> , <i>Inhoudsindicatie</i> en <i>Wetsverwijzing</i> zou verbeterd moeten worden.	Deels Meer gepubliceerde uitspraken is geen onderdeel van het productontwerp, maar wel een ambitie van het programma. De wens met betrekking tot de kenmerken <i>Rechtsgebied</i>, <i>Inhoudsindicatie</i> en <i>wetsverwijzing</i> wordt meegenomen (zie paragraaf 3.2.1). Wat betreft 'meer kenmerken per uitspraak': Veel informatie staat al in de uitspraaktekst en het is niet altijd nodig om deze informatie ook in de vorm van kenmerken aan de uitspraak toe te voegen. In de tweede fase van het programma zal nader bekeken worden welke informatie alsnog als kenmerk moet worden toegevoegd.
	Meer informatie over andere manieren van afdoen.	Nee Deze fase van het programma beperkt zich tot de uitspraken met volwaardig uitspraakdocument.
	Meer eenvormigheid in de structuur van uitspraakdocumenten.	Nee Het verbeteren van de leesbaarheid/inhoud van de uitspraakteksten bij het concipiëren valt niet onder het productontwerp. Omdat er wel voordelen te behalen zijn met het aanbrengen van meer structuur, zal het programma hier wel aandacht voor (blijven) vragen.
	Relevante uitspraken moeten vindbaar blijven.	Ja Hiervoor wordt een nieuw kenmerk geïntroduceerd (zie paragraaf 3.2.1).

Afnemer	Wens	Meegenomen in productontwerp?
	Meer publieksvriendelijke uitspraken.	Nee De leesbaarheid/inhoud van de uitspraakteksten valt niet onder het productontwerp.
Intern	Een betere kwaliteit van het kenmerk <i>Inhoudsindicatie</i> .	Deels De inhoud van het kenmerk wordt aangepast. In de uitwerking van het resultaatgebied <i>Werkproces</i> zal gekeken worden naar het vullen van het kenmerk, zodat deze ook daadwerkelijk de juiste inhoud krijgt.

3.2 De gewenste uitspraak

3.2.1 Kenmerken

Voor de gewenste uitspraak wordt er een aantal wijzigingen in de kenmerken doorgevoerd. Deze wijzigingen komen voort uit de eisen en wensen van de afnemers en de ambitie om te publiceren met minimale kwaliteitseisen (maximaal resultaat tegen minimale inspanning). Het streven is een kleinere set van kenmerken van een betere kwaliteit.

In figuur 10 zijn alle relevante kenmerken voor de gewenste uitspraak weergegeven. De wijzigingen worden hieronder beschreven. De manier waarop de verschillende kenmerken gevuld moeten worden (handmatig of automatisch) of wanneer ze gevuld moeten worden, komt aan de orde in de uitwerking van de resultaatgebieden *Werkproces* en *IV-landschap*.

Niet gebruikte kenmerken

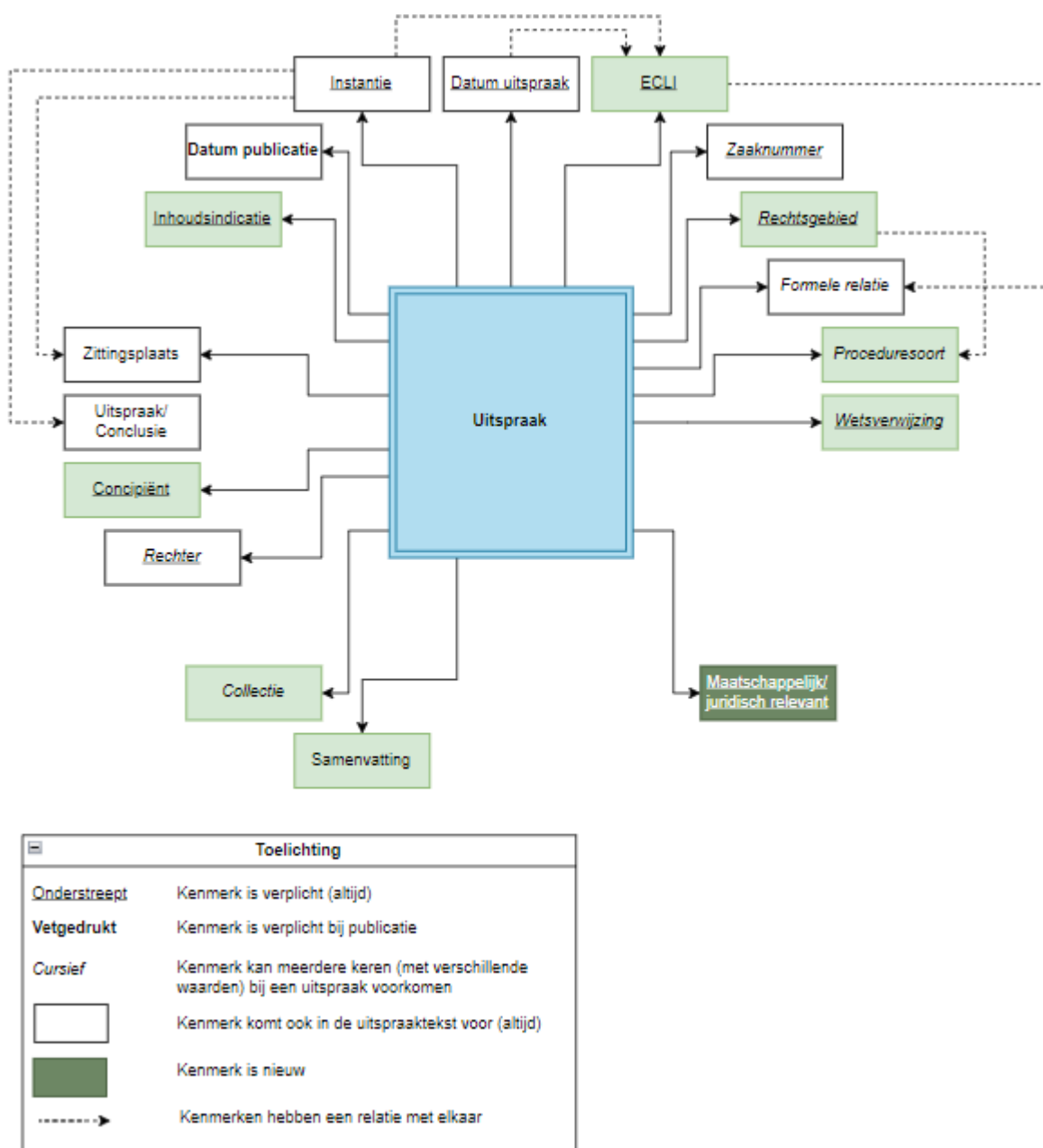
Om het aantal kenmerken zo beperkt mogelijk te houden, worden de kenmerken, die in de huidige situatie in geen enkele view en door geen enkele afnemer geraadpleegd kunnen worden, niet meegenomen in de gewenste uitspraak. Blijkbaar hebben deze kenmerken geen functie. Het gaat hierbij om de volgende kenmerken die komen te vervallen: *Belastingperiode*, *Land van herkomst*, *Alias* en *Partij*.

Alhoewel het kenmerk *Aangevochten* wel getoond kan worden, wordt het kenmerk zelden gebruikt. Ook dit kenmerk komt daarom te vervallen.

Kenmerk *Maatschappelijk/Juridisch relevant*

Om de vindbaarheid van maatschappelijk en/of juridisch relevante uitspraken te kunnen blijven garanderen in de situatie van maximale publicatie, wordt er een nieuw, verplicht kenmerk *Maatschappelijk/Juridisch relevant* toegevoegd. Dit kenmerk kan een 'vinkje' zijn, dat op basis van de huidige selectiecriteria voor het publiceren van een uitspraak wordt gezet, maar het zou bijvoorbeeld ook gevuld kunnen worden op basis van het MARC-algoritme (Model for Automated Rating of Case Law)¹¹.

¹¹ Opijnen, M. v. (2021, februari). *Alle uitspraken online? Hoe dan? Ars Aequi*, pp. 127-135. Dit model is gebaseerd op verschillende metadata en op de koppelingen zoals die nu onder meer bij LiDO (Linked Data Overheid) te vinden zijn. Het algoritme kent aan iedere uitspraak een MARC-code toe op een schaal van 1 (bulkuitspraak) tot 5 (zeer belangrijk). De MARC-code kan al worden berekend op het moment dat de uitspraak wordt opgenomen in de databank en dient continu opnieuw berekend te worden, omdat het algoritme rekening houdt met de in de loop der tijd veranderende juridische omgeving. Dit algoritme wordt al toegepast in de interne databank van de Hoge Raad. Ook geeft Van Opijnen aan dat de

Figuur 10 Kenmerken uitspraak gewenste situatie

Kenmerken *Inhoudsindicatie* en *Samenvatting*

Het kenmerk *Inhoudsindicatie* wordt in de huidige situatie niet eenduidig gevuld: soms bevat het kenmerk steekwoorden, soms een samenvatting van de uitspraak en soms staat er niets bruikbaars in. Om de kwaliteit van het kenmerk te verbeteren, mag het kenmerk alleen nog maar gebruikt worden voor het oorspronkelijke doel waarvoor het ooit is toegevoegd: een indicatie geven van de inhoud van een uitspraak, zodat een afnemer vanuit de zoekresultaten snel onderscheid kan maken tussen de verschillende uitspraken. De inhoudsindicatie moet daarom

MARC-code gebruikt kan worden voor het automatisch vullen van de inhoudsindicatie voor eenvoudige standaard afspraken.

verplicht aanwezig zijn en gevuld worden met steekwoorden, die aangeven wat kenmerkend is voor de betreffende uitspraak.

Voor een inhoudelijke samenvatting wordt het bestaande kenmerk *Samenvatting* gebruikt. In de huidige situatie wordt deze alleen gevuld op het moment dat een uitspraak aan een collectie wordt toegevoegd. In de gewenste situatie wordt dit kenmerk losgetrokken van de collecties. Het blijft een optioneel kenmerk, omdat een samenvatting niet voor elke uitspraak van toegevoegde waarde is. Omdat het schrijven van een samenvatting een belastende activiteit is, moet bij de uitwerking van het resultaatgebied Werkproces onderzocht worden in hoeverre de samenvatting automatisch gegenereerd kan worden.

Om te voorkomen dat het kenmerk *Inhoudsindicatie* of *Samenvatting* gepseudonimiseerd moeten worden indien een uitspraak wordt gepubliceerd, mogen deze geen persoonsgegevens, zoals beschreven in de anonimiseringsrichtlijnen voor uitspraken, bevatten.

Kenmerk Rechtsgebied

Voor het kenmerk *Rechtsgebied* wordt in de huidige situatie vaak alleen het hoofdrechtsgebied, maar niet de onderliggende rechtsgebieden (subrechtsgebieden) ingevuld. Bij de gewenste uitspraak wordt het verplicht om het rechtsgebied zo specifiek mogelijk in te vullen. Momenteel wordt er vanuit het programma onderzocht of de waardenlijst met (sub)rechtsgebieden zodanig opgezet kan worden, dat dit wordt gefaciliteerd.

Kenmerk Wetsverwijzing

In de huidige situatie is het kenmerk *Wetsverwijzing* vaak niet gevuld, terwijl vooral de juridische professionals hier wel behoefte aan hebben. Daar waar niet naar één of meerdere artikelen verwezen kan worden, zoals bij verbintenissenrechtelijke zaken, kan bijvoorbeeld wel worden verwezen naar een algemene titel in een wetboek. Het kenmerk zal voor de gewenste uitspraak verplicht gevuld moeten worden.

Kenmerken Concipiënt en Rechter

De kenmerken *Concipiënt* en *Rechter* zijn van belang voor de intern juridisch professional, die wil zoeken op zijn eigen uitspraken of die van een collega. Beide kenmerken moeten daarom verplicht ingevuld worden bij de gewenste uitspraak.

Kenmerk Vindplaats

Het kenmerk *Vindplaats* bevat in de huidige situatie altijd een verwijzing naar Rechtspraak.nl en eventuele verwijzingen naar vindplaatsen die door specifieke uitgevers aan de uitspraak zijn toegevoegd. Voor de gewenste uitspraak wordt een verwijzing naar het uitsprakenregister als vindplaats als overbodig gezien. De verwijzingen naar andere vindplaatsen blijven bestaan, maar worden niet meer als kenmerk bij de uitspraak vastgelegd, omdat het gegevens van commerciële partijen betreft die niet in het uitsprakenregister thuis horen. Dit wil niet zeggen dat de vindplaatsen verdwijnen, maar deze zullen op een andere manier aan uitspraken gekoppeld moeten worden, bijvoorbeeld via een 'vindplaatsenregister'.

Kenmerk Zittingsplaats

De invulling van het kenmerk *Zittingsplaats* moet afhankelijk worden van het kenmerk *Instantie*, zodat alleen die zittingsplaatsen geselecteerd kunnen worden die bij de betreffende instantie horen.

Kenmerk Proceduresoort

Het kenmerk *Proceduresoort* kent momenteel geen eenduidige interpretatie, zoals ook te zien is aan de huidige waardenlijst (zie Bijlage B). Om de kwaliteit van het kenmerk te verbeteren, wordt er vanuit het programma onderzocht of de waardenlijst met proceduresoorten verbeterd kan worden. Daarbij zal vooral vanuit de verschillende rechtsgebieden naar de proceduresoorten

gekeken worden. Er komt dus een afhankelijkheid tussen de kenmerken *Proceduresoort* en *Rechtsgebied*.

Collecties

Een collectie is een vakinhoudelijke view op de uitspraken. Het toevoegen van een uitspraak aan één of meerdere collecties (via het bestaande kenmerk *Collectie*) wordt meegenomen in dit productontwerp, maar er wordt niet voorzien in het toevoegen van specifieke kenmerken aan een uitspraak ten behoeve van collecties.

Kenmerk Memo

Het kenmerk *Memo* heeft geen eenduidig doel en wordt in de huidige situatie soms gebruikt om een inhoudsindicatie of samenvatting van de uitspraak te geven. Het kenmerk voegt inhoudelijk niets toe aan de kenmerken die al voor de gewenste uitspraak zijn onderkend en komt daarom te vervallen.

In onderstaande tabel is voor de (voorlopige) views, zoals beschreven in paragraaf 3.1.4 aangegeven welke kenmerken bij de gewenste uitspraak raadpleegbaar moeten zijn. Voor de kenmerken *Inhoudsindicatie* en *Samenvatting* geldt dat als een afnemer geen toegang tot persoonsgegevens bij de uitspraak heeft, dan mogen er dus ook geen persoonsgegevens in deze kenmerken voorkomen. Dit stelt eisen aan de manier waarop deze kenmerken gevuld worden.

Tabel 3 Views gewenste uitspraak

Kenmerken	Volledige toegang tot uitspraak	Beperkte toegang tot uitspraak	Geen toegang tot uitspraak
ECLI	Ja	Ja	Ja
Instantie	Ja	Ja	Ja
Datum uitspraak	Ja	Ja	Ja
Datum publicatie	Ja	Ja	N.v.t.
Zaaknummer	Ja	Ja	Ja
Formele relatie	Ja	Ja	Nee
Rechtsgebied	Ja	Ja	Ja
Proceduresoort	Ja	Ja	Ja
Zittingsplaats	Ja	Ja	Nee
Inhoudsindicatie	Ja	Ja	Nee
Wetsverwijzing	Ja	Ja	Ja
Concipiënt	Ja	Nee	Nee
Rechter	Ja	Ja ¹²	Nee
Collectie	Ja	Ja	Nee
Samenvatting	Ja	Ja	Nee
Maatschappelijk/Juridisch relevant	Ja	Ja	Nee

3.2.2 Uitspraaktekst

De externe afnemers van de uitspraken hebben aangegeven dat zij behoefte hebben aan meer eenvormigheid in de structuur van uitspraakteksten. Met meer eenvormigheid wordt het makkelijker om de uitspraakteksten te analyseren en om relevante passages in uitspraken te vinden. De leesbaarheid/inhoud van de uitspraakteksten valt niet onder het productontwerp.

¹² Staat nog ter discussie.

Omdat er wel voordelen te behalen zijn met het aanbrengen van meer structuur, zal het programma hier wel aandacht voor (blijven) vragen.

In aanvulling op de tabel met kenmerken per view in de vorige paragraaf, geldt voor de uitspraaktekst het volgende:

- Als een afnemer geen toegang tot een uitspraak heeft, dan is de uitspraaktekst niet raadpleegbaar.
- Als een afnemer geen toegang tot de persoonsgegevens bij een uitspraak heeft, dan kan de afnemer alleen een uitspraaktekst zonder persoonsgegevens raadplegen (gepseudonimiseerd).
- Als een afnemer toegang tot de volledige uitspraak heeft, dan kan de afnemer de uitspraaktekst inclusief persoonsgegevens raadplegen (ongepseudonimiseerd).

3.2.3 Overige eisen uitspraak

Naast de voornamelijk functionele eisen, die zijn beschreven in de voorgaande twee paragrafen, zijn er nog andere, vooral niet-functionele eisen die aan de gewenste uitspraak worden gesteld:

1. De uitspraak kent slechts één waarheid (zie ook paragraaf 3.1.2).
2. De uitspraak (tekst én kenmerken) is geclassificeerd volgens de dataclassificatieregels¹³ zoals deze binnen de Rechtspraak gehanteerd worden.
3. De uitspraak waarvan de persoonsgegevens niet door een afnemer geraadpleegd mogen worden, is gepseudonimiseerd volgens de pseudonimiseringsrichtlijnen¹⁴ zoals deze binnen de Rechtspraak gehanteerd worden.
4. Als de uitspraak is gepubliceerd, dan voldoet deze aan de nieuwe¹⁵ wettelijke regeling voor het publiceren van rechterlijke uitspraken en overige wettelijke vereisten zoals die nu ook al gelden).
5. De kenmerken van een uitspraak worden vanuit de bron en automatisch (zonder menselijke tussenkomst) gevuld.
6. Inhoudelijk komt de uitspraaktekst overeen met de definitieve uitspraaktekst, zoals deze in het zaakdossier is opgenomen. Eventuele verschillen betreffen alleen de handtekening en/of de persoonsgegevens in het geval van pseudonimisering.
7. De opmaak (lay-out) en content (o.a. tekst, tabellen, afbeeldingen) van de uitspraaktekst komt overeen met de opmaak en content van de definitieve uitspraaktekst.
8. Alle content (o.a. tekst, afbeeldingen, tabellen) van de uitspraaktekst kan gepseudonimiseerd worden.
9. Elke uitspraak moet uniek identificeerbaar zijn aan de hand van de ECLI; elke uitspraak heeft één ECLI en een ECLI hoort bij één uitspraak.
10. De uitspraaktekst is in digitale vorm beschikbaar.

3.2.4 Eisen uitsprakenregister

Wat betreft het uitsprakenregister, dat de raadpleegbare verzameling van uitspraken bevat, zijn er de volgende eisen:

1. Elke soort afnemer kan de uitspraken, waar hij/zij toegang toe heeft, in ieder geval via één ingang raadplegen.
2. De maatregelen die worden genomen ter bescherming van de data houden rekening met het classificatieniveau van deze data, de eisen die vanuit de AVG worden gesteld en de gewenste views (paragraaf 3.1.4).
3. Voor elke (soort) afnemer is op elk moment eenduidig te bepalen welke uitspraken én welke gegevens van de uitspraak hij/zij mag zien (view).

¹³ Dataclassificatie is het labelen van data om er een bepaalde waarde aan toe te kennen. Deze waarde wordt gebruikt om te bepalen welk niveau van bescherming er voor deze data nodig is.

¹⁴ Deze pseudonimiseringsrichtlijnen zullen worden gebaseerd op de huidige anonimiseringsrichtlijnen.

¹⁵ Deze wettelijke regeling is op het moment van schrijven nog in aanmaak.

4. De views op de uitspraken binnen het register, op zowel register- als uitspraakniveau, zijn wijzigbaar en uitbreidbaar.
5. Het register is schaalbaar; het kan meegroeien als het aantal uitspraken en/of het aantal afnemers toeneemt.

3.3 Openstaande punten

Er is nog een aantal vragen dat in het kader van het productontwerp beantwoord moet worden:

- Wanneer is een uitspraak definitief, zodat het in het uitsprakenregister kan worden opgenomen?
- Hoe moet het kenmerk *Maatschappelijk/Juridisch relevant* gevuld worden (zie ook paragraaf 3.2.1)?
- Hoe om te gaan met de vindplaatsen van uitspraken? Waar worden de vindplaatsen vastgelegd, wie is de eigenaar, wie mag vindplaatsen toevoegen en wie heeft toegang tot de vindplaatsen?
- Hoe lang mag een uitspraak in het register bewaard blijven? Wat zijn de (wettelijke) regels met betrekking tot de vernietiging van kopieën van een uitspraak?
- Moeten de conclusies van de Hoge Raad en Raad van State in het nieuwe uitsprakenregister opgenomen worden, aangezien dit strikt genomen geen uitspraken zijn? Dit zal o.a. worden besproken met de betreffende instanties en de voors en tegens moeten in kaart worden gebracht.
- Moeten gegevens die eenduidig in de uitspraaktekst voorkomen, ook als kenmerk bij de uitspraak worden vastgelegd en als zoek- en filtermogelijkheden worden aangeboden? Wat zijn hier de voor- en nadelen van?

Het programmateam zorgt voor een antwoord op deze vragen. De antwoorden worden verwerkt in een nieuwe versie van het productontwerp.

4. Bijlage A – Afdoeningen per zaaksoort 2021

Onderstaande aantallen zijn indicatief.

Afdoeningen volgens LAMICIE	
	Aantal af 2021
Handel rechtbank	
Handel rechtbank	20.889
Insolventieuitspraak	4.687
Verstek	1.233
Zonder uitspraak	5.041
Handel kanton	
Arbeid kanton	2.022
Handel kanton	32.508
Beschikking	4.504
Verstek	172.513
Zonder uitspraak	45.119
Familie Rechtbank	
Familie Scheiding	12.092
Wvvggz beschikking	30.642
Beschikking kinderrechter	40.063
Beslissing andere fam	24.267
Overige afdoening	74.037
Familie Kanton	
Beslissing fam zaak ktr	79.894
Overige afdoening	447.916
Kort Gedingen & Besliss president	
KG Rechtbank	8.026
KG Kanton	2.894
Verstek	1.204
Beschikking president	11.180
Afdoening zonder beslissing	5.126
Bestuursrecht	
Bestuur VV	3.505
Einduitspraak (ex Vreemd)	17.517
Overige afdoening	11.881
Vreemdelingen	22.602
Bewaringszaken	5.206
Belastingzaken	16.242
Belasting vereenv beh	2.802
Zonder uitspraak	12.360
Strafzaken	
MK Straf	12.880
EK	61.946
Overtreding Kanton	55.892
Beschikking raadkamer	47.447
Mulderzaken	29.035
Afdoening zonder	33.879
Totaal afdoeningen	1.359.051
Voor publicatie geschikt uitsprakendocument	219.764
Niet voor publicatie geschikt uitspraakdocument	1.139.287

Groen: zaaksoort waarop we ons in eerste instantie richten binnen het programma MVP

Grijs: zaaksoort waar we ons nog niet op richten binnen het programma MVP

N.B. Met de aantallen van 2021 spreken we over 220K uitspraken met een voor publicatie geschikte uitspraak.

5. Bijlage B –Huidige kenmerken uitspraak

5.1 Volledige beschrijving kenmerken

In onderstaande tabel zijn alle kenmerken van een uitspraak voor de huidige situatie beschreven en daar waar nodig van enige toelichting voorzien. Voor elk kenmerk is tevens aangegeven:

- Of het kenmerk altijd gevuld is bij een beschikbaar gestelde uitspraak (B) en/of bij een gepubliceerde uitspraak (P).
- Of het kenmerk meerdere keren bij een uitspraak kan voorkomen en dus meervoudig is (Ja of Nee).
- Of het kenmerk als eenduidig herkenbaar gegeven in de uitspraaktekst voorkomt of niet (Ja of Nee).
- Welk ander kenmerk of andere kenmerken aan het kenmerk gerelateerd zijn en op welke wijze.

Tabel 4 Beschrijving huidige kenmerken uitspraak

Kenmerk	Beschrijving	Toelichting	Altijd gevuld	Meer-voudig	Eenduidig in uitspraak-tekst	Gerelateerd kenmerk
ECLI	European Case Law Identifier Het unieke nummer van de rechterlijke uitspraak conform de Europese standaard .	Wordt altijd als volgt opgebouwd: ECLI:landcode:gerechtscode:jaar :nummer.	B+P	Nee	Nee	<u>Instantie</u> : deze is onderdeel van de ECLI. Datum uitspraak: het jaartal van de uitspraak is onderdeel van de ECLI. <u>Formele relatie</u> : maakt gebruik van ECLI om relatie te leggen tussen twee uitspraken.
Instantie	Het gerecht dat de uitspraak heeft gedaan.	Vaste waardenlijst.	B+P	Nee	Ja	<u>ECLI</u> : instantie is onderdeel van de ECLI.

Kenmerk	Beschrijving	Toelichting	Altijd gevuld	Meer- voudig	Eenduidig in uitspraak- tekst	Gerelateerd kenmerk
						<u>Uitspraak/Conclusie</u> : de waarde van instantie bepaalt of het kenmerk gevuld wordt/kan worden.
Datum uitspraak	De datum waarop de uitspraak is gedaan.		B+P	Nee	Ja	<u>ECLI</u> : jaar van uitspraak is onderdeel van de ECLI.
Datum publicatie	De datum waarop de uitspraak is gepubliceerd voor openbaar gebruik.	Dit kenmerk wordt alleen gevuld in het geval van gepubliceerde uitspraken.	P	Nee	Nee	Geen
Zaaknummer	Het identificatienummer van de zaak waarin de uitspraak is gedaan.		B+P	Ja	Ja	Geen
Formele relatie	De wederzijdse relatie tussen een uitspraak van een instantie en een uitspraak van een hogere instantie in dezelfde zaak.	Bijvoorbeeld: de wederzijdse relatie tussen een uitspraak in hoger beroep en de uitspraak in eerste aanleg. Bestaat uit de volgende mogelijke combinatie van elementen: ECLI gerelateerde uitspraak, aard formele relatie en afhandelingswijze gerelateerde uitspraak. Vaste waardenlijsten voor instantie, aard formele relatie en afhandelingswijze.	-	Ja	Ja	<u>ECLI</u> : er kan alleen een formele relatie naar een uitspraak met een ECLI gelegd worden.
Rechtsgebied	De 'categorie' waarin een bepaalde zaak – en dus	Onder rechtsgebied worden zowel hoofdrechtsgebieden als	B+P	Ja	Nee	<u>Belastingperiode</u> : kan alleen gevuld worden

Kenmerk	Beschrijving	Toelichting	Altijd gevuld	Meer- voudig	Eenduidig in uitspraak- tekst	Gerelateerd kenmerk
	de uitspraak in die zaak - valt.	subrechtsgebieden verstaan. Meestal wordt als rechtsgebied het hoofdrechtsgebied bij de uitspraak vastgelegd. Vaste waardenlijst, zie paragraaf 5.2.				bij rechtsgebied <i>Belastingrecht</i> . <u>Land van herkomst</u> : kan alleen gevuld worden bij subrechtsgebied <i>Vreemdelingenrecht</i> .
Proceduresoort	Een kenmerk dat iets zegt over de procedure die de zaak heeft gevolgd.	Vaste waardenlijst, zie paragraaf 5.3.	-	Ja	Nee	Geen
Zittingsplaats	De locatie waar de uitspraak op zitting is gedaan.	Dit kenmerk moet alleen gevuld worden als zitting niet heeft plaatsgevonden op de hoofdlocatie van de instantie die de uitspraak heeft gedaan. Vaste waardenlijst. Deze is <u>niet</u> gekoppeld aan het kenmerk <i>Instantie</i> .	-	Nee	Ja	Geen
Aangevochten	Indicatie die aangeeft of men tegen de uitspraak in hoger beroep of cassatie is gegaan.		-	Nee	Nee	Geen
Inhoudsindicatie	Een indicatie van het onderwerp en/of de belangrijkste rechtsregel van een uitspraak.	De inhoudsindicatie is bedoeld om snel onderscheid te kunnen maken tussen de verschillende uitspraken in het zoekresultaat. De inhoudsindicatie is géén samenvatting.	P	Nee	Nee	Geen

Kenmerk	Beschrijving	Toelichting	Altijd gevuld	Meer- voudig	Eenduidig in uitspraak- tekst	Gerelateerd kenmerk
Wetsverwijzing	Een verwijzing naar de voor de uitspraak relevante wet- en regelgeving.	Selectie uit verschillende bronnen.	-	Ja	Nee	Geen
Vindplaats	De plek waarop een uitspraak is gepubliceerd.	Na publicatie wordt Rechtspraak.nl altijd als vindplaats bij een uitspraak vastgelegd. Daarnaast kunnen er nog andere vindplaatsen zijn. Deze kunnen alleen worden toegevoegd door bepaalde uitgevers.	P	Ja	Nee	Geen
Uitspraak/conclusie	Indicatie die aangeeft of het document/de tekst van de Hoge Raad een uitspraak of conclusie betreft.	Ook wel bekend als <i>Content soort</i> of <i>Gerechtelijk producttype</i> . Dit kenmerk is alleen relevant bij producten van de Hoge Raad, waarbij opgemerkt dient te worden dat een conclusie eigenlijk geen uitspraak is.	-	Nee	Ja	<u>Instantie</u> : bepaalt of het kenmerk gevuld wordt/kan worden.
Alias	Een publieke bijnaam voor de zaak.		-	Ja	Nee	Geen
Partij	De bij een zaak betrokken persoon.	Kan uit een combinatie van de volgende elementen bestaan: partijnaam of functienaam, rol. Vaste waardenlijsten voor functienaam en rol.	-	Ja	Ja	Geen

Kenmerk	Beschrijving	Toelichting	Altijd gevuld	Meer- voudig	Eenduidig in uitspraak- tekst	Gerelateerd kenmerk
Concipiënt	De functionaris die de uitspraaktekst heeft geschreven.		-	Nee	Nee	Geen
Rechter	De rechterlijk ambtenaar die in een zaak uitspraak heeft gedaan.	In het geval van een conclusie van de Hoge Raad is dit een AG/PG. Selectie naam uit nevenfunctieregister of handmatig toevoegen.	-	Ja	Ja	Geen
Collectie	Een bundeling van uitspraken op basis van één of meerdere specifieke eigenschappen.	Selectie uit lijst met actieve collecties.	-	Ja	Nee	<u>Samenvatting</u> : kan alleen gevuld worden als <i>Collectie</i> gevuld is.
Memo	Een inhoudelijke of procesmatige notitie met betrekking tot de uitspraak.	Wordt ook wel <i>Opmerkingen</i> genoemd. <i>Memo</i> kan gebruikt worden als 'voorloper' van het kenmerk <i>Inhoudsindicatie</i> : als deze nog niet gevuld is, wordt <i>Memo</i> gebruikt bij het zoeken.	-	Nee	Nee	Geen
Belastingperiode	De periode waar de uitspraak in een belastingzaak betrekking op heeft.	Alleen relevant in het geval van een uitspraak in een belastingzaak.	-	Nee	Nee	<u>Rechtsgebied</u> : alleen in te vullen bij subrechtsgebied <i>Belastingrecht</i>
Land van herkomst	Het land waaruit een persoon afkomstig is.	Alleen relevant in het geval van een uitspraak in een vreemdelingenzaak.	-	Nee	Nee	<u>Rechtsgebied</u> : alleen in te vullen bij subrechtsgebied <i>Vreemdelingenrecht</i>

Kenmerk	Beschrijving	Toelichting	Altijd gevuld	Meer- voudig	Eenduidig in uitspraak- tekst	Gerelateerd kenmerk
Samenvatting	Korte weergave van de inhoud van de uitspraak.	Wordt nu alleen gevuld in het geval dat een uitspraak aan een collectie wordt toegevoegd.	-	Ja ¹⁶	Nee	<u>Collectie</u> : kenmerk kan alleen gevuld worden als <i>Collectie</i> gevuld is.

¹⁶ Alleen meervoudig als de uitspraak aan meerdere collecties is toegevoegd, met één samenvatting per collectie.

5.2 Waardenlijst kenmerk *Rechtsgebied*

Het kenmerk *Rechtsgebied* kan één van onderstaande hoofdrechtsgebieden (vet gedrukt) of een onderliggend subrechtsgebied bevatten:

- **Bestuursrecht**
 - o Ambtenarenrecht
 - o Belastingrecht
 - o Bestuursprocesrecht
 - o Bestuursstrafrecht
 - o Europees bestuursrecht
 - o Mededingingsrecht
 - o Omgevingsrecht
 - o Socialezekerheidsrecht
 - o Vreemdelingenrecht
- **Strafrecht**
 - o Europees strafrecht
 - o Internationaal strafrecht
 - o Materieel strafrecht
 - o Penitentiair strafrecht
 - o Strafprocesrecht
- **Civiel recht**
 - o Aanbestedingsrecht
 - o Arbeidsrecht
 - o Burgerlijk procesrecht
 - o Europees Civiel recht
 - o Goederenrecht
 - o Insolventierecht
 - o Intellectueel-eigendomsrecht
 - o Internationaal privaatrecht
 - o Mededingingsrecht
 - o Ondernemingsrecht
 - o Personen- en familierecht
 - o Verbintenissenrecht
- **Internationaal publiekrecht**
 - o Mensenrecht
 - o Volkenrecht

5.3 Waardenlijst kenmerk *Proceduresoort*

Het kenmerk *Proceduresoort* kan één van onderstaande waarden bevatten:

- Artikel 80a RO-zaken
- Artikel 81 RO-zaken
- Belemmeringenwet Privaatrecht
- Beschikking
- Beslissing RC
- Bodemzaak
- Cassatie
- Cassatie in het belang der wet
- Conservatoire maatregel
- Eerste Aanleg – enkelvoudig

- Eerste Aanleg – meervoudig
- Eerste en enige aanleg
- Geheimhoudingsbeslissing
- Herroeping
- Herziening
- Hoger Beroep
- Hoger Beroep kort geding
- Kort geding
- Mondelinge uitspraak
- NCC
- NCCA
- Op tegenspraak
- Peek
- Prejudicieel onderzoek
- Prejudiciële beslissing
- Prejudiciële spoedprocedure (PPU)
- Proceskostenveroordeling
- Proces-verbaal
- Raadkamer
- Rekestprocedure
- Schadevergoedingsuitspraak
- Tussenbeschikking
- Tussenuitspraak
- Tussenuitspraak bestuurlijke lus
- Uitspraak na prejudiciële beslissing
- Vereenvoudigde behandeling
- Verschoning
- Versnelde behandeling
- Verstek
- Verwijzing na Hoge Raad
- Verzet
- Voorlopige voorziening
- Voorlopige voorziening + bodemzaak
- Wraking

Document 07

-

**Procesvraag aan de stuurgroep over balans
openbaarheid en bescherming persoonlijke levenssfeer
26jan2023.docx**

Agendapunt 4 Juridische vraagstukken

24-01-2023, 5.1(2)e, 5.1(2)e, 5.1(2)e

Inleiding

Het PRO heeft op 26 oktober 2020 ingestemd met de ambitie geformuleerd door de Werkgroep Openbaarheid, om meer en verantwoord te publiceren¹. Daarbij heeft het PRO nadrukkelijk genuanceerd dat de ambitie om alles te publiceren (te) ver voert. En alhoewel het PRO de door de Werkgroep Openbaarheid genoemde risico's niet als blokkerend ervaart, is aangegeven dat deze risico's meer uitgewerkt moeten worden. Daarbij is nog extra genoemd dat meer publiceren een schat aan data oplevert hetgeen ook kwetsbaar maakt voor misbruik van data. Dat is namelijk nu al het geval², maar zou in de toekomst wel eens meer precair kunnen worden.

De door de Werkgroep Openbaarheid en PRO genoemde risico's ziet het programmateam als (juridische) vraagstukken die nog niet volledig goed zijn doorgesproken om te komen tot punt 2 en 5 in de MVP-veranderopgave. Er zijn ook raakvlakken met punt 1 en (een deel van) 4.

Veranderopgave

1. Organisatiebreed aanvaarden dat het publiceren van uitspraken een kerntaak van de Rechtspraak is.
2. Helderheid over welke afdoeningen we als een uitspraak beschouwen (en dus onderdeel van deze opgave is) en wat per type uitspraak een logische publicatievorm is.
3. Voldoen aan de kwaliteitseisen die de interne en externe gebruiker stellen aan het product 'gepubliceerde uitspraak' en de vindbaarheid daarvan.
4. Meer publiceren met zo min mogelijk inspanning van de organisatie door een efficiëntere en effectieve proces- en organisatie inrichting, de inzet van technologie en het leren van internationale best practices.
5. Verantwoord publiceren door meer publiceren met afdoende risicoborging van privacy van betrokkenen (inclusief eigen medewerkers), profileren van rechtbanken, rechters en professionele procesdeelnemers en een (wettelijke) regeling die duidelijkheid schept over publicatie.

De risico's zijn hieronder beknopt uitgewerkt in twee vraagstukken. Gezien de veranderopgave, is het aan het programma om te sturen op een antwoord zodat onder meer in de toekomstige Wet publicatie rechterlijke uitspraken (Wpru) daarmee rekening gehouden kan worden. Gezien er niet één antwoord is op de vraagstukken, is het risico dat beantwoording blijft slepen. De vraag aan de stuurgroep is hoe we het beste tot beantwoording komen. Het programmateam doet in dit document een voorstel.

NB. We hebben het over het publiceren van de uitspraaktekst, niet over het publiceren van data.

Juridische vraagstukken

1. Openbaarheids- en privacyvraagstuk

- a. De uitspraaktekst wordt op dit moment gepseudonimiseerd volgens de [pseudonimiseringsrichtlijnen \(nu nog anonimiseringsrichtlijnen\)](#). Namen van rechters (en andere bij een uitspraak betrokken deskundigen) worden niet gepseudonimiseerd. In de wet (civiel, bestuur, straf³) is geregeld dat de naam van een rechter wordt opgenomen in het vonnis (zoals dat ter beschikking gesteld wordt aan partijen).

¹ Het betreffende verslag van het PRO [is hier te lezen](#), agendapunt 7 vanaf pagina 9.

² Zie bijvoorbeeld: [Hoe de 'open overheid' wordt gebruikt om persoonsgegevens van rechters openbaar te maken | Ellen Timmer – juridische artikelen en berichten](#)

³ Art. 230 Rv, art. 8:77 Awb en art. 357 Sv. De wetsgeschiedenis van deze artikelen, voor zover we die hebben kunnen vinden, zegt niets over de reden van het opnemen van namen van rechters.

De vraag dient zich aan of in online gepubliceerde uitspraakteksten⁴ de namen van rechters (en/of andere bij een uitspraak betrokken deskundigen) vermeld moet worden. Of dienen deze ook gepseudonimiseerd te worden?⁵ Moeten namen van rechters via internet tot in eeuwigheid aan de hele wereld bekend gemaakt te worden? Welk belang dient dat? Accepteren we als Rechtspraak het profileren van rechters? Zo nee, welke maatregelen nemen we daarop? Dient profilering bijvoorbeeld een plaats te krijgen in de wettelijke grondslag voor het publiceren van uitspraakdocumenten?

Deze vragen dienen ook gesteld voor de weergave van de namen van andere betrokkenen zoals griffiers, professioneel gemachtigden en andere personen die vanwege hun beroep een formele rol hebben in het proces.

- b. Door het publiceren van méér uitspraakdocumenten, bestaat de kans dat een burger of rechtspersoon minder snel naar de overheidsrechter stapt als hij de risico's van de actieve openbaarmaking van de uitspraak te hoog vindt. Zo ontstaat in feite een beperking van de toegang tot de rechter. Er moet worden nagedacht over de balans tussen openbaarheid en bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Zou het een oplossing zijn om de namen van alle betrokken partijen, dus ook die van rechtspersonen, te pseudonimiseren? Of zou het pseudonimiseren van alle namen leiden tot onleesbare uitspraken?

Voorstel aanpak: Vanuit het programma organiseren we een mini-symposium met geïnteresseerde en uitgesproken betrokkenen. Tijdens dit mini-symposium kunnen alle kanten van dit vraagstuk worden belicht en kan hierover verder van gedachten worden gewisseld. Op basis van de gehouden discussie wordt vanuit het programmateam een voorstel gedaan ter oplossing van de vraagstukken.

2. Het vraagstuk over 'publiceren, tenzij'

De discussie wat we als Rechtspraak met 'publiceren, tenzij' bedoelen, is niet gevoerd. Het is beter die discussie nu te voeren dan later reactief. Een randvoorwaarde om de discussie te voeren is dat voor alle betrokkenen duidelijk is welke vraag voorligt en dat men beschikt over dezelfde, juiste, achtergrondinformatie.

- a. Er dient een antwoord gevonden te worden op de vraag of en wanneer de publicatie van uitspraakdocumenten inbreuk maken op de belangen van de betrokkenen en om die redenen wellicht niet gepubliceerd dienen te worden. Denk bijvoorbeeld aan zaken met minderjarigen, zedenzaken en familiezaken en zaken met betrekking tot de staatsveiligheid. Wanneer weegt het recht op privacy zwaarder dan het belang van openbaarheid? Moeten we dat wettelijk vastleggen?
- b. Voor bepaalde zaaksoorten kan de vraag zijn wat überhaupt het nut is van publiceren?

Voorstel aanpak: We zouden graag de punten van dit vraagstuk agenderen bij de verschillende LOV's. Daarnaast zullen de wetgevingsadviseurs van de Raad voor de rechtspraak om advies gevraagd worden over de te concipiëren wettelijke regeling.

NB. Vanuit het programmateam worden de internationale ontwikkelingen over deze vraagstukken gevolgd.

⁴ Het betreft hier dus de gepubliceerde uitspraak. Of namen genoemd moeten worden in het vonnis dat naar partijen wordt gestuurd is hier geen onderwerp van discussie.

⁵ Valt niet onder het verzoek

Document 08

-

Actielijst stuurgroep MVP.pdf

#	datum SG	actie	actiehouder	oplevering	status	opmerkingen (actueel)
1	08-06-22	Voor de volgende keer (29-08-2022) is afgesproken op de agenda te zetten: 1. Uitkomsten definitiefase inclusief voldoende aandacht voor de definities van termen en productdefinitie met (kwantificering) zaakstromen, 2. De richting voor de uitvoeringsfase (ook i.v.m. begrotingsronde), 3. Iets meer duiding bij verschil anonimiseren en pseudonimiseren, 4. Discussie wat eigenlijk de taak is van de Rechtspraak bij het ontsluiten – zowel intern als extern? Dit in breder kader gezien de taak van uitgevers. Het ontsluiten door de Rechtspraak brengt immers kwetsbaarheid met zich mee.	5.1(2)e	24-08-22	afgerond	Onderwerpen 1 t/m 3 zijn geagendeerd tijdens de stuurgroep van 29 aug 2022. Onderwerp 4, eerder op de voorraadagenda geplaatst, is geagendeerd tijdens de stuurgroep van 8 nov 2022.
2	29-08-22	Contactpersoon voor het onlangs door de Raad ontvangen Woo-verzoek dat betrekking heeft op MVP. Reageren op het verzoek van de juridisch adviseur van de Raad om relevante documenten.	Saskia en 5.1(2)e	22-11-22	afgerond	Het besluit is te vinden op Rechtspraak.nl. (Rechtsboven zoeken naar 'WOO', bovenste resultaat kiezen, helemaal onderin op die pagina bij 'Gepubliceerde WOO-besluiten' op 2022 klikken, WOO-besluit op 22 november 2022.)
3	29-08-22	In kleiner comité bespreken hoe Henk Naves, Marieke Koek en het PRO worden geïnformeerd over het commitment van de stuurgroep op het Plan van aanpak.	Saskia en 5.1(2)e	02-09-22	afgerond	Saskia heeft Henk en Marieke geïnformeerd.
4	29-08-22	Bespreken hoe het SBO wordt geïnformeerd.	5.1(2)e en 5.1(2)e	14-09-22	afgerond	Stuurgroepleden zijn verzocht om hun achterban (KPO, GLO, SBO, bureau Raad, IVO en LDCR) te informeren met de memo Stand van zaken MVP.
5	8-11-2022	N.a.v. de presentatie bouwstenen productontwerp in het productontwerp: 1. inzichtelijk maken en motiveren wat er bij het gewenste gepubliceerde uitspraakdocument anders is dan bij het huidige product en welke wensen (vooralsnog) niet worden meegenomen. 2. opnemen dat het programma zich (nog) niet richt op managementinformatie / een volledige dataset voor wetenschappelijk onderzoek. 3. duiden wanneer het nieuwe kenmerk 'juridisch of maatschappelijk relevant' wordt gebruikt.	5.1(2)e en 5.1(2)e	7-11-2022	afgerond	Punten 1 en 2 zijn terug te vinden in het productontwerp. Van punt 3 is een 'openstaand punt' gemaakt in het productontwerp zodat het niet vergeten wordt. Context bij punt 3: De stuurgroep onderschrijft het uitgangspunt dat de Rechtspraak uitspraken wil aanbieden én vindbaar wil maken. En dat de Rechtspraak daarbij geen volledigheidsgarantie geeft maar met het kenmerk 'juridisch of maatschappelijk relevant' een service levert. Opgemerkt is dat het vinkje 'juridisch of maatschappelijk relevant' vooralsnog een nogal subjectief begrip is.
6	13-12-2022	Commentaar op het productontwerp naar 5.1(2)e sturen voor verdere verwerking.	Stuurgroepleden	16-12-2022	afgerond	Commentaar van 5.1(2)e en 5.1(2)e is ontvangen en verwerkt. Vaststelling van het productontwerp is geagendeerd op stuurgroepvergadering van 26 januari 2023. Inzichtelijk is gemaakt waarom ingezonden commentaar wel/niet is overgenomen door het programmteam.
7	13-12-2022	Korte update opstellen die uitgaat via de stuurgroepleden naar bestuurlijke gremia: waar staat het programma en tegen welke vragen lopen we aan.	5.1(2)e 5.1(2)e 5.1(2)e			Volgt na stuurgroep van 26 januari 2023 waarin vaststelling van het productontwerp geagendeerd staat.
8	13-12-2022	Stuk met juridische vraagstukken aanscherpen op inhoud en opnemen van mogelijk voorstel om te komen tot beantwoording.	5.1(2)e 5.1(2)e 5.1(2)e	26-1-2023	afgerond	Aangescherpt stuk is geagendeerd op stuurgroepvergadering van 26 januari 2023.

Document 09

-

Intranetpagina.pdf

Landelijk > Vernieuwing > Meer en verantwoord publiceren

Meer en verantwoord publiceren

De openbaarheid en toegankelijkheid van de rechtspraak is een groot goed. Daarom is de openbaarheid van rechterlijke uitspraken in de Grondwet en verschillende verdragen vastgelegd, met als doel de controle van de rechter en rechtspraak te faciliteren en 'geheime' rechtspraak te voorkomen.

De Rechtspraak ziet in het online publiceren van uitspraken een mogelijkheid om in belangrijke mate invulling te geven aan dit openbaarheidsbeginsel en heeft tegelijkertijd ook aandacht voor de mogelijke risico's die komen kijken bij het publiceren van meer uitspraken.

De Werkgroep Openbaarheid heeft dit vastgelegd in de [Visie op het online publiceren van uitspraken](#). Op basis van deze Visie is door de Raad voor de rechtspraak en de presidenten van de gerechten besloten om te streven naar een zo hoog mogelijke publicatiegraad.

Op verschillende terreinen heeft de Rechtspraak al initiatieven genomen die deze ambitie ondersteunen. Denk hierbij onder andere aan de nu lopende projecten 'anonimiseren' en 'schrijfhulp'. De taak van het programma Meer en verantwoord publiceren is gericht op het creëren van samenhang tussen bestaande projecten, initiëren van ontbrekende projecten en het blijven sturen op het realiseren van de doelstelling.

Veranderopgave

Waarom de Rechtspraak meer en verantwoord wil publiceren is met vaststelling van het visiedocument helder én bekrachtigd. Het programmateam heeft zich het afgelopen half jaar gericht op de definitie van het programma: wat gaan we op welke manier doen? Er zijn interviews afgenomen om inzicht te verkrijgen in de behoefte van interne en externe gebruikers. Ook is er kennis vergaard over de huidige (interne) werkprocessen, het applicatie- en informatielandschap en de bestaande knelpunten daarin. Daarnaast is gezocht naar heldere definities van termen die bij het stellen van doelen niet kunnen ontbreken. Het programmateam heeft daarbij het geheel van publiceren van uitspraken bekeken inclusief het concipiëren en raadplegen van uitspraken.

Tijdens de definitiefase is geconstateerd dat enkel het publiceren van méér uitspraken het doel voorbyschiet – nog los van dat dat onbetaalbaar is. Op basis van

de analyse van de huidige situatie en de eerder vastgestelde ambitie van het programma, is de veranderopgave van het programma geformuleerd.

1. Organisatiebreed aanvaarden dat het publiceren van uitspraken een kerntaak van de Rechtspraak is.
2. Helderheid over welke afdoeningen we als een uitspraak beschouwen (en dus onderdeel van de veranderopgave is) en wat per type uitspraak een logische publicatievorm is.
3. Voldoen aan de kwaliteitseisen die de interne en externe gebruiker stellen aan het product 'gepubliceerde uitspraak' en de vindbaarheid daarvan.
4. Meer publiceren met zo min mogelijk inspanning van de organisatie door een efficiëntere en effectieve inrichting van proces en organisatie, de inzet van technologie en het leren van internationale *best practices*.
5. Verantwoord publiceren door meer publiceren met afdoende risicoborging van privacy van betrokkenen (inclusief eigen medewerkers), profileren van rechtbanken, rechters en professionele procesdeelnemers en een (wettelijke) regeling die duidelijkheid schept over publicatie.

Het programma Meer en verantwoord publiceren kiest voor een aanpak waarmee deze veranderopgave geleidelijk wordt gerealiseerd. In de eerste fase is de ambitie beperkt tot de publicatie van alle uitspraken met een geschikt uitspraakdocument met minimale kwaliteitseisen.

Status programma

Eind augustus 2022 heeft de stuurgroep Meer en verantwoord publiceren commitment gegeven op de veranderopgave en de daarbij voorgestelde aanpak. Het programmateam heeft vervolgens de eerste stappen gezet in de uitvoeringsfase. Eind januari 2023 is het productontwerp vastgesteld. Daarmee is duidelijk wat we, gezien de behoefte binnen en buiten de Rechtspraak, bedoelen met een gepubliceerd uitspraakdocument. Momenteel volgt een analyse van het huidige en het ideale werkproces waarna de toekomstige organisatie en het IV-landschap kan worden ontworpen en ontwikkeld.

Ondertussen is de verkenning van de benodigde wetgeving en richtlijnen gestart. Samen met het departement wordt gewerkt aan het integrale afwegingskader voor de wettelijke regeling publicatie rechterlijke uitspraken (Wpru).

Programmaorganisatie

Het programma raakt het hart van de rechtspraak en daarmee vele Rechtspraakcollega's en organisaties en personen buiten de Rechtspraak. Het is om die reden dat zowel de stuurgroep en het programmabureau wordt samengesteld met vertegenwoordiging uit diverse geledingen.

Opdrachtgevers namens DB PV: Henk Naves, voorzitter Raad en Marieke Koek, president gerechtshof Den Haag, in haar rol als lid dagelijkse bestuur presidentenvergadering.

Stuurgroepvoorzitter: Saskia Sicking, president van de rechtbank Oost-Brabant.

Stuurgroepleden:

- Namens GLO: 5.1(2)e [redacted], afdelingsvoorzitter Civielrecht gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
 - Namens KPO: 5.1(2)e [redacted], rechterlijk bestuurslid rechtbank Gelderland
 - Namens SBO: vacature
 - Namens bureau Raad voor de rechtspraak: 5.1(2)e [redacted], afdelingshoofd strategie
 - Namens IVO Rechtspraak: 5.1(2)e [redacted], IV-portefeuillehouder bedrijfsvoering
 - Namens LDCR: 5.1(2)e [redacted], adviseur
-

Programmteam: Alle huidige en toekomstige activiteiten en projecten die bijdragen aan de doelstelling van het programma hebben een individuele eigenaar, maar vallen in meer of mindere mate onder de coördinatie van het programmteam. Het programmteam bewaakt de doelstelling, principes en opdracht, en voert langs die lijn de regie over de verschillende activiteiten.

Meer informatie

- Visie van de Werkgroep Openbaarheid: [Visie op het online publiceren van uitspraken](#)
- Interview 5.1(2)e [redacted], oud-adviseur Recht en ICT: ["Met het online publiceren van uitspraken geven we invulling aan openbare uitspraak"](#).
- Interview Henk Naves: ["In de toekomst driekwart van alle uitspraken online vindbaar"](#).
- Programmaplan, laatste versie na bespreking in PRO: [Meer en verantwoord publiceren](#).
- Intro-bericht [Programma Meer en verantwoord publiceren van uitspraken van start](#).